
HET LAND VAN NEVELE

SINT-MARTENS-LEERNE EEN LEIEDORP IN HET LAND VAN NEVELE

Fotoboek en beknopte kroniek

Samenstelling:

**André Bollaert
Stefaan De Grootte
Marc Demolder
Denis Pieters**

september 2002

jaargang XXXIII

aflevering 3

Verantwoordelijke uitgever: J. LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

INHOUD

LAND VAN NEVELE

- A. BOLLAERT, S. DE GROOTE, M. DEMOLDER, D. PIETERS,
Sint-Martens-Lerne een Leiedorp in het Land van Nevele 197

MENSEN VAN TOEN

- A. BOLLAERT, De voorouders van
Petrus De Wulf & Josephine Goethals 277

Inleiding

Het Land van Nevele geeft sinds het einde van de jaren negentig in haar tijdschriftenreeks thematische fotoboekjes uit. Zo werden twee nummers uitgegeven over de wielersport, maar er zijn ook de specifieke publicaties over een dorp, telkens voorzien van een historische schets. Na Poesele, Zeveren, Landegem en Bachte volgt dit jaar Sint-Martens-Leerne.

Over dit dorp aan de Leie is vrij weinig gepubliceerd en via deze uitgave wordt volgens ons dan ook een hiaat ingevuld. De publicatie over Sint-Martens-Leerne is een initiatief van André Bollaert, die nog 'roots' heeft in het dorp. Hij werd bij de samenstelling geholpen door Stefaan De Grootte en Marc Demolder. Denis Pieters stelde een aanzienlijke reeks foto's ter beschikking uit zijn rijke Deinze-verzameling.

De fotoclub van Leerne, Lefodia, verspreidde vorig jaar een aantal prachtige oude foto's op een CD-rom zonder bijhorende teksten. Wij hebben enkele foto's van de CD-rom overgenomen en voorzien van onderschriften zodat ze in de juiste tijd en context worden geplaatst. Enkele afbeeldingen verschenen in de reeks "Deinze in oude foto's" uitgegeven door de Uitgeverij Taptoe. Maar de meeste foto's in het boekje zijn nog nooit gepubliceerd geweest.

In Mensen van toen, onze familiekundige rubriek, hebben we het over de voorouders van Petrus De Wulf, de oudste inwoner die Sint-Martens-Leerne ooit had. Hij was de grootvader van André Bollaert en overgrootvader van Marc Demolder, co-auteurs van deze uitgave.

We wensen iedereen - en in het bijzonder de inwoners van Sint-Martens-Leerne - veel kijk- en leesgenot.

Zicht op het centrum van Sint-Martens-Leerne vanuit de richting Baarle, zoals dit er een eeuw geleden uitzag. De Sint-Martinuskerk dateert uit 1845 en verving toen een Romaans kerkje, wellicht uit de twaalfde eeuw. Rechts zien we nog net het vroegere gemeentehuis.
(Verzameling Denis Pieters)

Sint-Martens-Lerne een Leiedorp in het Land van Nevele

Wie Land van Nevele zegt denkt onmiddellijk aan het Schipdonkkanaal dat dit historisch gebied middendoor snijdt en vergeet soms hierbij het belang van de Leie aan wiens boorden de parochies Bachte, Sint-Maria-Lerne en Sint-Martens-Lerne ooit verrezen. Na de verwoesting van Nevele in 1381 zouden de heren van Nevele hun kasteel aan de kerk van Nevele definitief vaarwel zeggen en zich vestigen in het historische kasteel van Ooidonk op een boogscheut van de Leie.

In de volksmond worden beide Leernes "Martens-Lerne" en "Maria-Lerne" genoemd. Naargelang van de richting vanwaar men komt spreekt men van het "eerste Lerne" en het "tweede" of het "andere Lerne". Welke van de twee dorpen voor het eerst vermeld werd, zal vermoedelijk voor altijd een raadsel blijven.

De oudste benaming is *Lederna* en dateert van 1192. In dat jaar staat een zekere Gerardus de Lederna vermeld in een charter van Boudewijn IX, graaf van Vlaanderen. In 1206 schreef men "Lederne". De betekenis is onduidelijk en de naam werd vroeger dikwijls ten onrechte met Lierde verward. In zijn *Kroniek van Bachte-Maria-Lerne* stelt Noël Kerckaert dat het hier waarschijnlijk om de Germaanse naam "hlaeri" zou gaan waarmee een bebost en moerassig terrein werd aangeduid.¹ In hun geschiedenis van Sint-Martens-Lerne halen De Potter & Broeckaert² een verklaring van D.Buddingh aan volgens wie de naam *Lederna* verwijst naar een heiligdom en zij besluiten: "Ook de twee Leernes, en het er mede verwante Laarne bij Wetteren, zullen tot eene zeer hooge oudheid opklimmen en gewijde plaatsen geweest zijn, alwaar tempelhutten oprezen en de bewoners van het omliggende de godsdienstige plechtigheden bijwoonden."

---

¹ N.Kerckhaert, *Kroniek van Bachte-Maria-Lerne*, Bachte-Maria-Lerne 1973, blz.10/11.

² F.De Potter en J.Broeckaert, *Geschiedenis der Provincie Oost-Vlaanderen, 1ste reeks, Arrondissement Gent, deel II*, 1867. Een belangrijk deel van de informatie in deze beschrijving is afkomstig uit de voormelde publicatie.

Volgens professor C. Tavernier-Vereecken is Leerne hetzelfde als Leernes in Henegouwen, arrondissement Charleroi, waarvan de oude vormen dezelfde zijn. Uit *Lederne* vloeit daar een riviertje “la Lienne”. Dit brengt de professor ertoe te besluiten dat het Oost-Vlaamse Leerne dezelfde voorhistorische waternaam heeft. Aan welke taal hij moet worden toegeschreven is een onbeantwoorde vraag.³

De meest aanvaardbare verklaring komt ons inziens van Maurice Gysseling. Volgens hem is Leerne (Lederna) een Belgische waternaam op *-arna* bij het Indo-europese *lei-* dat “vloeien” betekent.⁴

Over de stichting van de parochie zijn twee legendes bekend. De bekendste is het verhaal van de twee zussen die het niet eens konden worden over de oprichting van een kerk en er dan maar elk een oprichtten. Het tweede verhaal heeft het over twee broers die Leirens of Leerne noemden en die vele landerijen in de Leievallei bezaten en elk hun kerk lieten bouwen.

De grote kermis valt op de vierde zondag van september en de kleine kermis op de eerste zondag van mei.

De huidige kerk dateert van 1845. Over de vorige kerk, die veel gelijkenis zou vertoond hebben met die van Astene, noteerde de Nevelse deken Annoqué in 1832 het volgende “*De kerk is gewijd, misvormd en versleten. Zij wordt net gehouden. Het schilderij van het zijaltaar is versleten en gescheurd. De altaarstenen zijn gewijd en niet gebroken. Gedurende de dag brandt de lamp altijd. Het deksel van de doopvont heeft geen slot. De biechtstoel en de preekstoel zijn eenvoudig. Door de ijver van de pastoor kwam er een nieuw orgel. De onooglijke sacristie heeft de nodige zaken.*”⁵

De kerk staat aan het kruispunt van twee belangrijke wegen, namelijk de eertijds belangrijke verbindingsweg Nevele-Eke en de verbindingsweg

---

³ C.Tavernier, *De gemeentenamen in het Land van Nevele*, in *Het Land van Nevele*, 1970, jg. 1 afl.4, blz.3/4.

⁴ M.Gysseling, *Inleiding tot de toponymie vooral van Oost-Vlaanderen, in Naamkunde*, jg. 10, afl 1-2, blz. 3

⁵ J.Van den Heuvel, A.Janssens, *De dekenij Nevele een historische schets*, Aartrijke 1994, blz.74.

Het rechterzijaltaar van de kerk is toegewijd aan de patroonheilige Sint-Maarten. Op het altaar staat de reliekbuste van de heilige die als bisschop is afgebeeld. Het schilderij boven het altaar stelt Sint-Maarten voor als soldaat terwijl hij zijn mantel middendoor snijdt met zijn zwaard om hem te delen met een bedelaar.

(Verzameling Kerkarchief Sint-Martens-Leerne)

Deinze-Gent. De eerste weg was vooral belangrijk voor de troepenbewegingen van soldaten die de kastelen van Nevele en Eke moesten bevolken ter verdediging van de stad Gent.⁶ De tweede weg was vooral voor handelsdoeleinden belangrijk. De vroegste vermeldingen die we terugvonden van ambachtslui en neringdoeners zullen we naar alle waarschijnlijkheid dan ook in de omgeving van deze wegen aangetroffen hebben zoals de herbergen “Sente Hubrecht” en “Sente Jooris” (1578), “Den Hert” (1650) en “De Kroon” (1772), smid Joannes Wieme (1608), pompenmaker Livinus Van Maldeghem (1707), schoenmaker Pieter De Cort (1725), wagenmaker Livinus Bruyneel en metsers Baudewijn De Meyer (1734) en de winkeliers Judocus Deweert (1692), Philippus Hautekeet (1725) en Ambrosius Van Speybroeck (1754). Eind 18de eeuw staat dezelfde Ambrosius of een naamgenoot eveneens als koster bekend.⁷

In de poortersboeken van de stad Gent vinden we ook enkele Leernenaars ingeschreven zoals de buitenpoorters Gherolf Van Verdegheem (1478) en Kerstoffels, Lyebaert (1479)⁸ en de poorters Martin Vander Guchte (1577), Joannes Verbijst (1723), Jan Tuytschaever (1731), Judocus De Moor (1760) en Maximilianus Van Speybroeck (zoon van de hiervoor vermelde Ambrosius).⁹

De weg van Nevele naar Deurle werd in 1805 gekasseid op initiatief van de Deurlese burgemeester Papeleu die erin slaagde alle betrokken gemeenten te doen betalen in de aanleg van het traject. Van de totaal begrootte som van 43.978 frank zou Sint-Martens-Lerne 3.335 frank betalen. Het aanvoeren van de kasseien gebeurde door vrijwilligers die op kosten van de gemeen-

---

⁶ U. Van den Heede, *Geschiedenis van Deurle*, Sint-Martens-Latem, 1992, blz. 75

⁷ A. Bollaert, *Neringdoenders en ambachtslui in de baronie Nevele*, in *Mensen van Toen*, 1991, jg. 1, blz. 26/33 en 50/58.

⁸ A. Martens, *Gentse buitenpoorters (1477-1492) uit het Land van Nevele*, in *Mensen van Toen*, 1992, blz. 98.

⁹ A. Martens, *Gentse poorters (1542-1796) uit het Land van Nevele*, in *Mensen van Toen*, 1993, blz. 92.

te één liter jenever kregen per vijf werkdagen.¹⁰ De weg werd doorgetrokken tot Hansbeke en behoorde in 1878 tot onze grote wegen.¹¹

Dat de boorden van de Leie reeds sinds de vroegste tijden bewoond werden staat buiten kijf. Belangrijke sporen van Romeinse bewoning werden gevonden bij graafwerken in september 1984 in de huidige Achiel Cassimanstraat, dicht bij de Damstraat. Er werd een grafveld blootgelegd met 15 graven die voor onze streken een heel rijk geheel van grafgiften bleken te bevatten. Zo werden onder andere een halssnoer, glazen recipiënten en zeldzaam importaadewerk ontdekt.¹² De vondsten zijn te situeren tijdens de tweede helft van de tweede eeuw en de eerste helft van de derde eeuw.

De gemeente heeft een oppervlakte van 378 ha en wordt, naast de Leie, doorkruist door drie beken: de Meerbeek, de Deurlebeek en de Plattegracht. Het hoogste punt van het dorp ligt nauwelijks zeven meter boven de zeespiegel. Midden de 19de eeuw was het dorp onderverdeeld in acht wijken: Dorpsplaats, Pontenhoek, Kouter, Blauwpoort, Engelhoek, Moerstraat, Damstraat en Molenhoek.

Gezien zijn ligging was de parochie bij praktisch elke schermutseling langs de Leie betrokken en het kasteel van Ooidonk ligt op nog geen half uur wandelafstand. Een eerste brug over de Leie werd pas aangelegd in 1855. Voordien was er een veer dat in vroegere tijden toebehoorde aan de heer van Nevele. Naast het veer behoorde ook het visrecht in de Leie hem toe.¹³ De heer van Nevele oefende trouwens over het grootste deel van Sint-Martens-Lerne zijn gezag uit. Andere belangrijke heerlijkheden waren Gampelare, Dentergem en Hansbeke.

Te Sint-Martens-Lerne vinden we nog enkele zeer oude hoeven. Het “Goed ter Ponten”, eigendom van de heer van Drongen, is reeds vermeld

---

¹⁰ U. Van den Heede, *Ibidem*, blz. 76/77.

¹¹ W. Van Hoorebeke, *Bachte-Maria-Lerne, Sint-Martens-Lerne - Schilderachtige dorpen aan de Leie*, Vlaamse toeristische bibliotheek nr. 36, 1964, blz. 1.

¹² W. De Clercq, *Ongeschreven verleden*, in *Het Land van Nevele*, jg. XXIX, afl. 2, blz. 144.

¹³ U. Van den Heede, *ibidem*, blz. 84

Romeinse vondsten te Sint-Martens-Lerne
(Foto F. Vermeulen)

in 1360 en in 1364 verkochten de drie kinderen van Jacob van Artevelde, Jacob, Filip en Catharina er hun bezittingen aan Boudewijn de Beer. Het “Goed ter Middelt”, meer dan 40 ha groot met eveneens landerijen in Deurle, wordt vermeld in 1404. De pachthoeve werd tegen 5 schellingen grooten het bunder verhuurd. De huurder moest een van de koeien van de eigenaar uitwinteren en hem tevens jaarlijks twaalf Leiekazen leveren. Het “Goed ter Strobbinge” was in 1417 eigendom van Olivier Strobbe en het “Goed te Qaetdam” of “te Quatem” was in de eerste helft van de 15de eeuw in het bezit van Thomas Braet. Net ernaast pachtte Lieven Braet in de periode 1439-45 het 17 ha groot goed “St.-Gerolfs cruce” voor zeven Vlaamse ponden. De huidige hoeve, Leernesesteeweg 341, is te bereiken via een dreef naast de 200 jaar oude dikke linde.¹⁴ Belangrijke lenen waren het “hof van der Duust” en “te Ryvisch” (15de eeuw) en “te Wege” (1570). Naast de landbouw was ook de linnennijverheid een belangrijke inkomstenbron voor de bevolking. Midden de 18de eeuw werden er meer dan vijftig weefgetouwen geteld. Deze huisnijverheid stortte volledig in elkaar midden de 19de eeuw.

Bij een landbouwtelling in 1830 telde men hier 32 paarden, 5 veulens, 148 stuks hoornvee, 80 kalveren en 144 varkens. Er waren enkele imkers en enkele inwoners leefden van de visvangst van paling, brasem en snoek. De oogst op het veld bracht 800 hl aardappelen op, 800 hl rogge, 250 hl tarwe, 200 hl haver en 70 hl boekweit. Verder werd er vlas, klaver, koolzaad en rapen geteeld. Op de boomgaarden trof men alle soorten fruitbomen aan en langs de wegen domineerden vooral de beuken en de populieren. In 1829 werden er 783 inwoners geteld, 383 mannen en 400 vrouwen. Op de gemeente stonden 127 bakstenen huizen bedekt met stro of pannen, een kerk, een school, een gemeentehuis en een klein kasteel dat toebehoorde aan de heer M. Van Crombrugge van Gent. Er werden 80 weefgetouwen geteld. Hun stoffen werden bijna volledig verhandeld op de omliggende markten. Als lokale nijverheden telde men een korenwindmolen, een lijnolierosmolen, een wagenmaker en twee hoefsmeden.¹⁵

---

¹⁴ A. Braet, *De Braetroute*, Erembodegem-Aalst 1996, blz. 51.

¹⁵ Ph. Vander Maelen, *Dictionnaire géographique de la Flandre Orientale*, Brussel 1834, blz. 128/129.

Honderd jaar geleden was een van de blikvangers in het kasteelpark een Libanese ceder met een omtrek van 4,5 meter en een hoogte van 30 meter. De postkaart draagt het handschrift van Carlos van Crombrughe. (Verzameling André Bollaert)

Bij de grote landbouwtelling van 1846 werden 97 landbouwitzijningen geregistreerd. De boerenbevolking bestond uit 145 mannen en 133 vrouwen bijgestaan door 47 mannelijke en 33 vrouwelijke landarbeid(st)ers. De totale veestapel bestond uit 45 paarden, 277 stuks rundvee, 73 kalveren, 151 varkens en 15 geiten. Bij de veldvruchten telde men 95 ha 48 a rogge, 31 ha 55 a aardappelen, 30 ha 26 a tarwe, 24 ha 37 a klaver, 22 ha 6 a vlas, 21 ha 18 a haver, 8 ha 25 a gerst, 5 ha 99 a boekweit, 3 ha 76 a wortels, 1 ha 93 a koolzaad, 28 a bieten. De totale gebruikte oppervlakte van de weiden bedroeg 24 ha 29 a. De bossen namen 15 ha 4 a in beslag en 19 ha 84 a van de akkers bleef braak liggen. De fruitteelt, bestaande uit hoogstammige fruitbomen, besloeg 17 ha 84 a en 3 ha 48 a was voorbehouden aan aangelegde tuinen.

Ook op het culturele vlak liet Sint-Martens-Leerne zich in deze periode niet onbetuigd. Zo werd in 1849 er de zangmaatschappij “De kleinzonen der Leie” opgericht die in 1869 de eerste prijs won op de prestigieuze zangwedstrijd die door het Willemsfonds te Gent was ingericht. De handboogschuttersgilde telde een veertigtal leden en kon in het park terecht van zijn voorzitter Napoleon van Crombrugge voor het beoefenen van hun geliefkoosde sport en er bestond ook een “Maatschappij van ringsteking” die 25 leden telde.

De landbouwers gingen zich nog meer toeleggen op de veeteelt en brachten hun goederen aan de man op de markten van Deinze of van Gent. Op 1 januari 1869 telde Sint-Martens-Leerne 658 inwoners en was de veestapel met ongeveer 1/3 aangegroeid tegenover de gegevens van de voornoemde telling. Er waren toen 2 bierbrouwerijen, 2 stokerijen, 1 ameldonkfabriek en 1 windmolen. Vanaf 1896 tot 1925 werd de melk opgehaald door de voerders van de “Samenwerkende Melkerij De Leie” uit Deurle, daarna gebeurde het ophalen door voerders van Gentse melkerijen.

Tot laat in de jaren zestig van vorige eeuw is Sint-Martens-Leerne een landbouwdorp gebleven. Driekwart van de hoeven bestonden uit pachtgronden. Voor de maïscultuur algemeen zijn ingang vond werden hier vooral veel aardappelen en rogge geteeld, gewassen die goed aarden in de zandkleiachtige bodem van het dorp.

In 1974, twee jaar voor de fusie met Deinze, telde men er 671 inwoners. De lokale nijverheid bestond uit serrebouw (PVBA Debaco, 25 arbeiders) en de constructie van geprefabriceerde stallen voor varkens en kalveren (F.Mortier, 10 arbeiders). Toch vond bijna 2/5de van de actieve bevolking werk in de onmiddellijke omgeving.

De meeste woningen bevonden zich vroeger langs de weg van Gent naar Deinze. Een tweede lintbebouwing kwam er vanaf de jaren vijftig van vorige eeuw in het westelijk gedeelte van de Engelhoekstraat. Buiten de dorpskom liggen de hofsteden verspreid in het groen. De meeste zijn of waren pachthoeven, eigendom van de familie van Crombrugge, en gemakkelijk te herkennen aan de witte en rode kleuren van de vensterluiken. Steeds meer van deze pachthoeven worden nu gebruikt als buitenverblijf of privéwoning. Deze woningen, waarvan de meeste opklimmen tot de 18de eeuw, bezaten eenzelfde indeling met een grote Vlaamse openhaard in de leefkamer en een ovenbuur op veilige afstand van de woning.

Het kasteel van Sint-Martens-Lerne

Het huidige domein wordt in 1698 vermeld als een “maison de plaisance” met motte en neerhof. Het was toen eigendom van de familie Van den Hecke-Van Vaernewijck. Landmeter Benthuis maakte op verzoek van de griffier van Adriën Walckiers, heer van Drogen, een plattegrond op. Hierop staan een verblijf, dat overeenkomt met de plaats van het huidige kasteel, en vier hoeven waarrond 59 percelen grond gelegen zijn.

De heerlijkheid Drogen, met het domein te Lerne, werd in 1776 verkocht aan Jean-Baptist d’Hane-Steenhuysse die in de Veldstraat te Gent woonde. Tussen 1886 en 1796 kwam het domein in bezit van Jozef-Bernard van Crombrugge. Het zou tot op heden steeds in handen van dezelfde familie blijven.

Jozef van Crombrugge, die burgemeester van Gent werd in 1825, legde er omstreeks 1820 een verzameling oranjeboomen aan die regelmatig tentoongesteld werden tijdens de Gentse Floraliën. In de periode 1845-1847 liet Napoleon van Crombrugge de twee zijvleugels aan het kasteel bijbouwen naar een plan van architect Minard en worden de kasteeldreef (die het kasteel met de baan Gent-Deinze verbindt) en de zijdreven aangelegd. Zijn

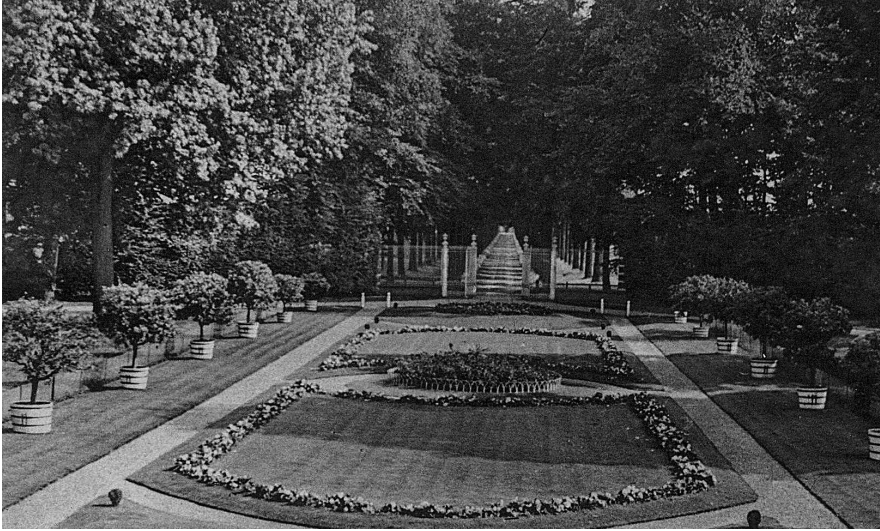

Postkaart met de voorzijde van het kasteel voor de Eerste Wereldoorlog met links en rechts van de Franse tuin de vermaarde collectie oranjeboomen die Jozef van Crombrugge in 1820 opstartte. Duitse militairen gebruikten tijdens de Eerste Wereldoorlog dikwijls ansichtkaarten van de streek om naar huis te sturen. Deze kaart werd op 27 juni 1915 door soldaat Michael Geifs verzonden. Dit kunnen we opmaken aan de stempels “Kriegslazarett abt 126 – IV Armee” en “K.D.Feldpoststation Nr 10 - 27 6” die zich op de keerzijde van de kaart bevinden. Het Kriegslazarett 126 was van 25.10.1914 tot 31.07.1915 te Deinze gevestigd.
(Verzameling André Bollaert)

Zicht op het kasteel met de vijver die Charles van Crombrughe liet aanleggen.
(Verzameling Denis Pieters)

De Franse tuin van het kasteel die omstreeks 1880 werd aangelegd.
(Verzameling Denis Pieters)

Schilderij van Leonce van Crombrughe (einde van de 19e eeuw) dat zich in de trappengalerij van het kasteel bevindt. Zijn dood was de directe aanleiding tot het oprichten van de Antoniuskapel.
(Verzameling André Bollaert)

zoon Charles legt rond de eeuwwisseling het park en de vijvers aan. De laatste grote verandering aan het kasteel gebeurt in 1948 toen Carlos en zijn zoon Carl van Crombrugge de gevelbezetting van het gebouw lieten verwijderen. Het landgoed omvat 15 ha park en 10 ha bos. Het gehele domein is ongeveer 120 ha groot.¹⁶

Internationaal toemaatje

Het lijdt geen twijfel dat de familie van Crombrugge een belangrijke rol heeft gespeeld in het industrialiseringsproces van Gent en omstreken. Deze industrialisering betekende ook het ontstaan van de vakbonden en de strijd van de gewone man voor een beter bestaan, een strijd die spijtig genoeg in vele landen van de wereld nog steeds verder blijft duren. Als lijflied kozen de onderdrukten van de gehele wereld de “Internationale” gecomponeerd door straatmuzikant Pierre De Geyter (°Gent 8/10/1848 en †Sint-Denis (Parijs) 26/09/1932) kleinzoon van de uit Sint-Martens-Leerne afkomstige Coleta Van Speybroeck. Zij was de dochter van Norbert, kleindochter van Daniël en achterkleindochter van Petrus, allemaal geboren en getogen in hetzelfde Leerne.¹⁷ De naam Van Speybroeck is trouwens nog steeds een typische Leernse naam gebleven. De huidige jachtopziener van de familie van Crombrugge is trouwens ook een Van Speybroeck.

De Sint-Antoniuskapel¹⁸

Op de wand van de kapel achteraan links lezen we:

“Deze kapel is gestigt ten jare 1872 ter nagedachtenis van den betreurden edele heer Leonce van Crombrugge door zijn ontroostbare weduwe dame Louise Rasson en in t’bijzonder aan Godsvrucht den H.Antonius van Padua toegewijd.”

¹⁶ W.Van Hoorebeke, *ibidem*, blz. 2/3.

¹⁷ A.B., *Het Land van Nevele en de “Internationale”*, in *Mensen van toen*, 1991, jg. 1, blz.95/96.

¹⁸ A.Bollaert, *De H.-Antoniuskapel in de kasteeldreef te Sint-Martens-Leerne*, in *Het Land van Nevele*, 1987, jg. XVIII afl. 3, blz.169/176.

De kapel werd opgetrokken in baksteen en binnenin is er boven het altaar in neo-romaanse stijl een beeld van de H. Antonius van Padua. Aan de muren hangt een kruisweg geschonken door de Recolletten van Gent in 1877. Er is een eiken communiebank met offerblok.
(Foto Koen De Groot, verzameling Het Land van Nevele)

De bedevaartstocht ging jaarlijks uit tot het einde van de jaren negentig. Vooraan lopen Gentiel Van De Velde (1898-1994) en Raymond Van Speybroeck uit Sint-Martens-Lerne. Verder in de groep herkennen we nog André Pynaert en Daniël Schollier.
(Verzameling Marc Demolder)

Postkaartfoto van de voormalige pastorie van Sint-Martens-Leerne.
De pastorie stond op de plaats waar zich nu de rotonde bevindt.
(Verzameling Denis Pieters)

Léonce van Crombrugghe werd op 1 april 1847 te Gent geboren als vierde kind van Napoleon-Charles-François en Coralie van Alstein. Hij was pas 19 jaar toen hij in mei 1866 werd ingelijfd bij de pauselijke zouaven. Als korporaal nam hij deel aan de veldslag van Mentana op 3 november 1867. De pauselijke troepen behaalden er hun belangrijkste overwinning tegen de roodhemden van Garibaldi. Vermoedelijk onderscheidde van Crombrugghe zich in die veldslag want begin december werd hij tot sergeant benoemd. Op 29 oktober 1868 zwaait hij af bij ministerieel besluit. Dit hield in dat zijn afzwaai/demobilisatie gebeurde om gezondheidsredenen, op aanvraag van de ouders of om niet nader bepaalde persoonlijke redenen. Bij zijn terugkeer huwde hij de Française Louise Rasson en vestigde zich te Gent waar hij overleed.

Sinds haar oprichting heeft de kapel steeds een grote volkstoelooop gekend. De ommegang, zoals de jaarlijkse bedevaart naar de kapel wordt genoemd, ging steeds door de zondag na het feest van de H. Antonius van Padua (13 juni). Hij kende zijn hoogtepunt tijdens de ambtsperiode van pastoor Roggeman (1925-1939). Toen werden de hagen van de boerderijen geschooren waar de bedevaart langskwam. Het laatste jaar voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog 1939 noteerde de pastoor 210 bedevaarders in zijn Liber Memorialis. Tijdens de oorlog ging de bedevaart niet meer uit. In 1945 werd hervat met 124 gelovigen en het jaar daarop noteerde de dorpsheerder "*meer volk dan in 1945*". In de jaren tachtig bracht de bedevaart 70 tot 100 gelovigen op de been.

Vanaf de 16de eeuw tot het begin van de 18de eeuw werden de beide Leernes door één pastoor bediend die gewoonlijk te St.-Maria-Lerne woonde. Nochtans werd hij pastoor van Sint-Martens-Lerne benoemd en deservitor (bedienaar) van Sint-Maria-Lerne. De datum tussen haakjes is de datum van de aanvang van de bediening.

Johannes (1353) – Jan Maes (1452) – Nicolaas de Saint-Omer (1455) – Jacob De Smet (1563) – Godfried Bauwens (1570) – Jacob Van Quickleberghe (1576) – Jan van der Bruggen (1586) – Andries Tavernier (1586) – Eligius Van Reckem (1587) – Willem De Buck (1598) – Jan-Baptist Van den Branden (1600) – Pieter Bultinck (1612) – Antoon Pieraert (1622) – Jan Wauters (1658) – Andries de Longueval (1658) – Gillis Coppieters (1693) – Jacob de Boer (1703) – Frans Maenhout – (1724) – Egidius Caese (1737) – Domine van den Daele (1745) – Jacob-Gregoor

Hebbelinck (1761) – Jan-Antoon Bogaert (1793) – L. Van Impe (1826 – P. Van de Woestyne (1837) – Lieven-Adriaan Wille (1843) – Lieven-Francies Buysse (1851) – L. Hubau (1869) – Petrus Goethals (1877) – Paulus Van Loo (1895) – Frans Mariman (1900) - Emiel Hove (1922) – Octaaf Roggeman (1925) – Ferdinand Van Damme (1940) - Hendrik De Cooman (1947) - J. Delputte (1954) – Hilaire De Paepe (1958) – Fernand Vernaeve (1968) – Guido De Jaeger (2000)

Sint-Martens-Leerne tijdens de Eerste Wereldoorlog

Tijdens de eerste twee maanden na de Duitse inval in België patrouilleerden vrijwilligers in de straten en de velden van Leerne. Na enkele weken werden ze vervangen door leden van de Brusselse burgerwacht. Deze hadden hun intrek genomen bij de bevolking die zich achteraf over hun gedragfel zou beklagen. De Belgische troepen hadden zich steeds verder teruggetrokken en op 13 oktober 1914 arriveerde zonder enige tegenstand een Duitse legereenheid te Sint-Martens-Leerne onder de leiding van generaal von Beseler. Burgemeester Carlos van Crombrugge werd van 9 uur tot 16 uur als gijzelaar vastgehouden terwijl de generaal met vijf van zijn officieren het middagmaal nam in de pastorie. Ze gedroegen zich zeer hoffelijk. De bevolking werd met rust gelaten en aan de gebouwen werd geen schade aangebracht.

De spanning steeg plots op 16 oktober toen een twintigtal soldaten de toegang tot de pastorie forceerden en de sleutels van de kerk opeisten omdat ze meenden dat er Engelsen verscholen zaten. Toen hun onderzoek op een sisser uitliep werd alles weer rustig.

Er kwam tijdens de oorlogsjaren veel minder volk naar de kerk. Volgens pastoor Mariman was dit te wijten aan het feit dat de goddelijke diensten niet meer door klokkengelui mochten worden aangekondigd. Gedurende de bezetting werd de kerk tweemaal gebruikt voor de eredienst door een katholieke en tweemaal door een protestantse aalmoezenier.

Tijdens de oorlogsjaren werden de Duitse soldaten ingekwartierd bij de burgerbevolking. Er deden zich geen noemenswaardige incidenten voor. De openbare zeden werden niet verstoord maar tegenover de vijand mochten de jonge vrouwen wel een beetje “zedelijker“ zijn geweest, aldus hun pastoor.

De gemeente kwam op de grens te liggen van de Kommandatur van Gent en menig Leernenaar werd een bedreven smokkelaar van levensmiddelen hetgeen een niet te onderschatten bron van inkomsten met zich meebracht. Bij huiszoekingen door de bezetter werd enkele keren een vette buit ontdekt maar dat schrikte de bevolking blijkbaar niet af.

De gemeente kreeg een collectieve boete van 6.243 Mark omdat aan sommige opeisingen niet was voldaan.

Vanaf november 1916 werden enkele burgers als "*civilarbeiders*" opgeëist: René Verhoeve, Jozef Van Laere, Cyriel Van de Velde, Gustaaf Stofferis, Astère en Léonce Bruteyn en Jules en Frans Bisschop. Deze laatste overleefde de opeising niet. Hij stierf op 2 februari 1918 te Mouzon (Frankrijk). Honoré De Doncker, die blijkbaar aan de opeising trachtte te ontsnappen, werd te Lotenhulle opgepakt en raakte hierbij gewond.

Twee jaar later, op 18 oktober 1918, stonden de Duitsers tegenover de Geallieerde Bondgenoten aan het Schipdonkkanaal. Alle wegen naar het kanaal werden beschoten evenals de hoge gebouwen en de kerken omdat de legerleiding dacht dat daar Duitse mitrailleurs verscholen zaten. Het overgrote deel van de bevolking in de dorpskom, langs de weg van Deinze naar Gent en langs de Leie sloeg op de vlucht richting Gent of ze staken de Leie over.

Op het dorp hadden de pastoor, zijn meid, Casimir Mortier en Eduard Van Nevel zich verscholen in de kelder van de pastorie. Op 24 oktober bestookten de bondgenoten de kerk. De schade was enorm. De torenspits en het dak werden volledig vernield evenals het dokzaal en het orgel. Het O.L.Vrouwaltaar, de biechtstoelen en de predikstoel werden zwaar beschadigd. De schade aan de inboedel werd op ongeveer 47.000 frank geschat. Na alle herstellingen zouden deze rekeningen oplopen tot bijna 104.000 frank. Buiten de kerk en de pastorie, die ook enkele voltreffers moest incasieren, viel de schade in het dorp nogal mee, vergeleken met de dorpen langs het Schipdonkkanaal. Toch werden het gemeentehuis en een rij woningen langs de steenweg Gent-Deinze zwaar toegetakeld.

Op Allerheiligen 1918 werd Sint-Martens-Lerne bevrijd door de Fransen. Dezelfde dag nog hadden de Duitsers, in hun aftocht, de nieuwe brug over de Leie aan de Pontenhoek opgeblazen. Onmiddellijk gingen de bevrijders

Deinze, de Leiestreek en de Schipdonkstreek werden op het einde van de Eerste Wereldoorlog zwaar onder vuur genomen door Franse en Amerikaanse artillerie. Men mikte in oktober 1918 ook op de vele kerktorens in de streek. Hier zien we de restanten van de parochiekerk Sint-Martinus. Dak en toren zijn weg maar werden in de jaren twintig gerestaureerd. Een gedetailleerde beschrijving van alle herstellingswerken en hun evolutie werd destijds nauwkeurig genoteerd door pastoor Hove. (Verzameling Denis Pieters)

over tot het leggen van twee nieuwe bruggen over de Leie; één aan het hof van Léonce De Meester en één in de Pontenhoek.

Na de bevrijding werden de kerkdiensten eerst in de kerk van Sint-Maria-Lerne gehouden en daarna in de gemeenteschool. De leslokalen verhuisden tijdelijk naar de oranjerie van het kasteel van burgemeester van Crombrughe. Door tussenkomst van het gemeentebestuur werden de nodige fondsen bijeengeraapt voor het aankopen van een “ijzeren kaban” of noodkerk die rechtover de pastorie werd geplaatst. Het zou duren tot zondag 6 mei 1923 vooraleer de Leernenaars opnieuw de kerkelijke diensten in hun dorpskerk konden bijwonen. De volgende dag werden tijdens een plechtigheid in de kerk de oorlogsslachtoffers herdacht en werd een gedenkplaat aan de kerkmuur aangebracht. Om deze gedenkplaat te bekostigen werd een omhaling bij de bevolking gehouden die 1.496,50 frank had opgebracht. De Leernse oud-strijders genoten altijd een bevoorrechte positie in het plaatselijke verenigingsleven. Tot in de jaren zestig van vorige eeuw kon de plaatselijke oud-strijdersbond zijn kas spijzen met de opbrengst van de inkomsten van de jumping die jaarlijks op 15 augustus in de hovingen van het kasteel werd gehouden.

Sint-Martens-Lerne telde tijdens de oorlog 17 soldaten: August Bijn, Cyriel Bisschop, Emiel Boone, Jules Brossé, René Claerhout, Emiel De Jaeger, René De Vogelaere, Eduard Speeckaert, Maurice Van de Weghe, Gustaaf Van Nevel, Mauritz Van Parijs, Georges Verheggen en Henri Vierendeel waren gemobiliseerd toen de oorlog uitbrak. Emiel Verheggen, August Hautekeete en Georges en Jules Cocquyt meldden zich als vrijwilliger.

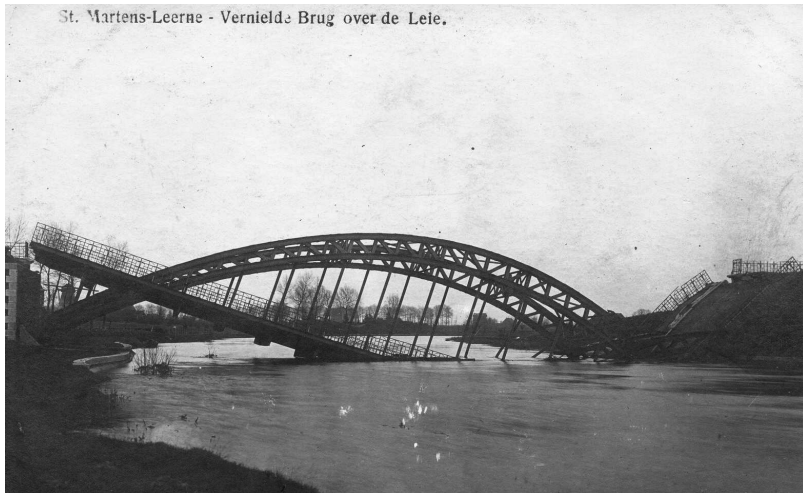
August Bijn sneuvelde op 12 september 1914 te Epegem en Eduard Speeckaert sneuvelde in 1914 te Pervijze aan de IJzer.

De laatste dagen van de oorlog sneuvelden drie burgers. Léonce Vlerick werd op 31 oktober 1918 gewond tijdens de beschietingen. Hij werd naar een hospitaal in Gent overgebracht waar hij aan zijn verwondingen bezweek. Een Gents koppel dat zijn intrek had genomen in woning naast smid Godderis werd doodgeslagen teruggevonden in de kelder van de smidse.

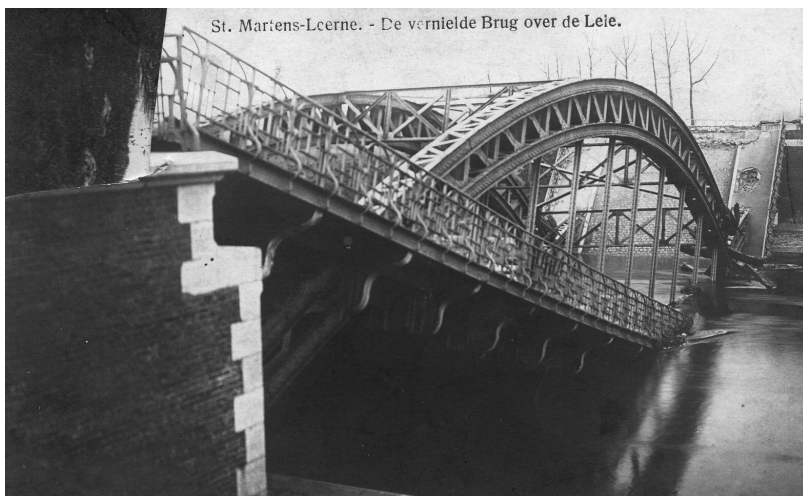

Georges Cocquyt die voor de komst van de Duitsers naar Frankrijk was gevlucht met zijn broer Jules en August Hautekeete, liet zich daarna als vrijwilliger inlijven bij het Belgisch Leger. Vermoedelijk kreeg hij een deel van zijn opleiding in Engeland. De foto werd genomen in het atelier van de Britse fotograaf W.J. Wilmett in Hastings.
(Verzameling Agnes De Wulf)

St. Martens-Leerne - Vernielde Brug over de Leie.

St. Martens-Leerne. - De vernielde Brug over de Leie.

Tweemaal de vernielde brug over de Leie.

In 1912 werd de ophaalbrug vervangen door een vaste ijzeren brug maar niet voor lang. Deze brug werd in 1914 door de terugtrekkende Belgische troepen opgeblazen.

(Verzameling Denis Pieters)

Reeds in 1914 begon de Duitse genie met het herstel van de brug. De grote groep soldaten en officieren links liet zich fotograferen. Deze brug bleef nog een tijdje in gebruik. Pas in 1931 kwam er een nieuwe brug die in 1940 werd opgeblazen door het Belgisch leger. Er kwam opnieuw een noodbrug. (Verzameling Denis Pieters)

Het vernielde gemeentehuis in 1918. Het bevond zich op de hoek van de Damstraat met de Leernesteeuw.
(Verzameling Lefodia)

Nog meer vernielde huizen in het centrum van het dorp als gevolg van de beschieting van de kerk.
(Verzameling Lefodia)

Sint-Martens-Leerne tijdens de Tweede Wereldoorlog

Reeds geruime tijd voor de kermisfeesten van 1939 voelden de Leernenaars de oorlogsdreiging duidelijk aan en kwamen in het dorp geregeld één of meerdere legereenheden hun intrek nemen. Pastoor Fernand Van Damme (°Ledeberg 3 november 1889 en †Sint-Martens-Leerne 30 april 1947) wilde deze soldaten de gelegenheid geven hun godsdienstige verplichtingen na te leven en liet op zondag 10 september naast de vroegmis en de hoogmis twee extra missen opdragen.

In zijn Liber Memorialis noteerde de pastoor ijverig de bewegingen van de Belgische legereenheden. Naast de naam noteerde hij meestal vanwaar ze kwamen en waar ze naartoe trokken. Zo lezen we dat op vrijdag 8 december de 11de Compagnie 3de Bataljon 3de Regiment Grenadiers gekazerneerd werd over Astene, Deurle en Sint-Martens-Leerne. Tussen de Engelhoekstraat en de Moerstraat werd een barakkenkamp opgericht waar ongeveer 250 manschappen werden in ondergebracht. Op 30 maart 1940 kwamen twee legereenheden van het 34ste Linieregiment toe in het dorp, één nam zijn intrek in de nabijheid van het dorpscentrum, de andere betrok de eerder genoemde barakken.

Omwille van het gure winterweer en het vroeg vallen van Pasen was begin januari in de dekenij Deinze beslist dat de parochies die dit wilden de plechtige communie later mochten laten doorgaan. Beide Leernes waren overeengekomen deze plechtigheid te houden op 19 mei, Drievuldigheidszondag, en de zeven weken durende voorbereiding te laten aanvangen op 1 april (Beloken Pasen). Omdat alle verkeer verboden was tussen 18 mei 's morgens en 19 mei 's morgens werden zowel de plechtige als de eerste communie uitgesteld. Door de oorlogsomstandigheden zou de plechtige communie pas op zondag 23 juni plaatsvinden en de eerste communie op zondag 30 juni.

In het begin van de namiddag van 24 mei trok het 3de Bataljon 192ste Infanterieregiment van het Duitse leger over Deurle door Lerne richting Nevele en Meigem. Aan de opgeblazen Leiebrug werd hun opmars vertraagd. Enkele nieuwsgierige burgers werden onmiddellijk aan het werk gezet om materiaal aan te dragen voor de constructie van een pontonbrug. De werkzaamheden werden plots belemmerd door hevig Belgisch artille-

Duitse militairen zonden tijdens de Tweede Wereldoorlog graag fotootjes naar het thuisfront over de streek die ze bezet hielden. Hier verplichtten ze molenaarszoon Omer De Vreese om zich samen met hen te laten fotograferen voor de inactieve molen..
(Verzameling Omer De Vreese)

rievuur en de Duitsers voerden enkele burgers gevangelijk mee. Ze zouden pas enkele dagen later worden vrijgelaten. Tegen valavond had het bataljon de volledige zone Karmhoek-Moerstraat-Noordhout bezet. Het 1ste Bataljon trok in de vooravond door Leerne richting Meire kasteel te Vosselare. Vanuit Deurle en Leerne schoot de 1ste Afdeling van het 156ste Duitse Artillerie-regiment stoorvuur af op Nevele. De vooruitgeschoven staf van het Duitse leger had zijn intrek genomen in Hotel Rallye St.-Christophe van waaruit verkenneren werden op pad gestuurd richting steenweg Leerne-Nevele. Duitse balans van die dag: 2 doden, 3 gewonden.¹⁹

In de nacht van 25 op 26 mei bestookte de Belgische artillerie vanaf Nevele Veldeken opnieuw in alle hevigheid de Duitse troepen bij hun overtocht van de Leie waarbij vooral de opmars van het 171ste en 192ste Infanterieregiment werd afgeremd. Op zondagvoormiddag slaagde de voorlinie van de 225ste Infanteriedivisie erin de brug over te steken om tegen half elf in de voormiddag Nevele te bereiken.²⁰

Over de gebeurtenissen van de oorlog schreef Pastoor Van Damme het volgende:

H.-Sacramentsdag, 23 Mei 1940.²¹

Omtrent 1 1/2 u 's namiddags sloegen de eerste granaten in; de eerste trof kerk en pastoriej.

1 doode, 2 vluchtelingen (komende van Abbéville naar Waasmunster) werden zwaar verwond, in de pastoriej verzorgd en berecht, daarna weggehaald door een Rood-Kruis auto.

De belgische troepen deden de brug springen en den vrijdagmorgend, omtrent 7 uur en in den begin van den namiddag kwamen de duitsche troepen aan.

Den vrijdagavond, den zaterdag en zondag onderging de parochie een hevig bombardement (vanwege de belgen), de maandag werd het rustiger en den dinsdagmorgend, 28 mei, te 5 uur vernamen we de kapitulering van België.

---

¹⁹ J.De Vos, A. Janssens, *Het Lyskanal Nevele mei 1940*, Nevele, 1980, blz. 30/31

²⁰ J.De Vos, A.Janssens, *Ibidem*, blz.46.

²¹ De pastoor vergist zich hier van datum. De gebeurtenissen speelden zich af op 24 mei 1940.

De mooie kerkramen in Sint-Martens-Lerne werden zwaar beschadigd door het oorlogsgeweld. Hier zien we het raam van de H. Barbara dat intact bleef. Naast de patroonheilige Sint-Martinus en O.L.Vrouw werden ook de H. Appolonia en de H.Barbara speciaal vereerd in Sint-Martens-Lerne. Ter ere van de H.Appolonia werd op 22 oktober 1896 een broederschap opgericht. Op 9 februari, de feestdag van de heilige, werd een plechtige hoogmis opgedragen met sermoen en het zingen van het “gloria” en het “credo”. Van de H.Barbara, wiens beeltenis zich tot voor een aantal jaren in het tweede glasraam bevond van de rechterbeuk van de kerk, was de viering iets soberder. Het beeld van deze patrones van de soldaten en de mijnwerkers werd volgens de beschrijving van pastoor Hove (1922-1925) op haar feestdag (4 december) uitgesteld en versierd.
(Verzameling Kerkarchief Sint-Martens-Lerne)

De kerk werd bezet door vluchtelingen, gevangene soldaten en in hechtenis genomen burgers (Meigem). De diensten hernamen in de beschadigde kerk op zondag 2 juni.

De kerk liep schade op aan het dak, de torennaald en de glasramen. In de gemeente vielen geen burgerlijke slachtoffers.

Op 19 november 1940 werd een afdeling van Winterhulp opgericht onder het voorzitterschap van burgemeester Carlos van Crombrugge, Jozef Colle werd secretaris en Victor Cocquyt (voorzitter Commissie Openbare Onderstand), Emile De Wulf en Pastoor Van Damme waren de overige bestuursleden. Een eerste infovergadering in de Jongensschool werd een flop. Slechts een veertigtal Leernenaars daagden op.

Op 6 april 1943 werden 26 Leernenaars opgeroepen zich te melden bij de Werbestelle in de Sint-Margrietestraat te Gent. Pastoor Van Damme noteerde dat Achiel De Maegt en Achiel De Smedt vanaf 5 april tewerk werden gesteld in Oostende, Jean Colle vertrok op 12 april naar Waarschoot, Albert Rogge en zijn vrouw vertrokken op 16 april naar Hannover en op 21 mei vertrokken Avile Claerhout en Alfons Mortier eveneens naar Duitsland.

Op donderdag 16 december 1943 heeft een ploeg werklieden op bevel van de Duitse bezetter de klok uit de toren gehaald en vervangen door een kleinere afkomstig van de kerk van Merendree.²²

---

²² Op de klok stond in krijt geschreven "Belgique – 116 k Merendree A II 254/1928". De pastoor bracht zijn collega uit Merendree hiervan op de hoogte. Hij kreeg op 19 december het navolgende antwoord:

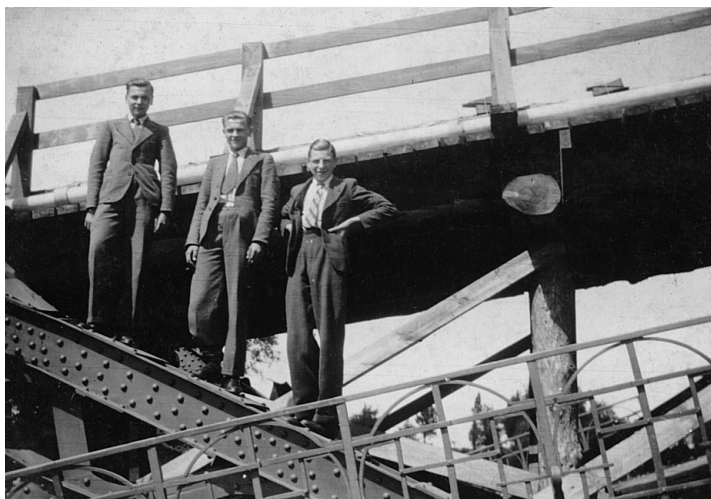
Zeer geachte konfrater,

Ik dank u zeer om de blijde tijding. Er is geen twijfel aan: onze grote klok werd eerst weggehaald, dan weergebracht. Onze klepklok moest dan mee. Zij woog 116 kgr volgens het officieel stuk. Dus. Wil a.u.b. aan uw kerkraad dat nieuws mededelen om na den oorlog geen twijfel te laten. Ik zal het ook doen.

Dankbaar en hartelijk , (get) Baziel De Craene

PS: onze groot klok is zoo blij dat haar kleine makker in de gemeente, in Vlaanderen bleef.

De aftocht van de Duitse troepen, komende van Frankrijk en de Belgisch-Franse grens, door de straten van Leerne begon op vrijdag 1 september. Op zondag 3 september vielen de eerste schoten in het dorp. Een Engelse voorpost blies op woensdag 6 september de Leiebrug op en de volgende dag waren er opnieuw schoten te horen in het dorp met de komst van de Witte Brigade. Op vrijdagavond 8 september trok een Engelse tankdivisie door de straten van Leerne en werd een observatiepost van de artillerie geïnstalleerd op het hof van Astère Colle.²³ Sint-Martens-Lerne was bevrijd.

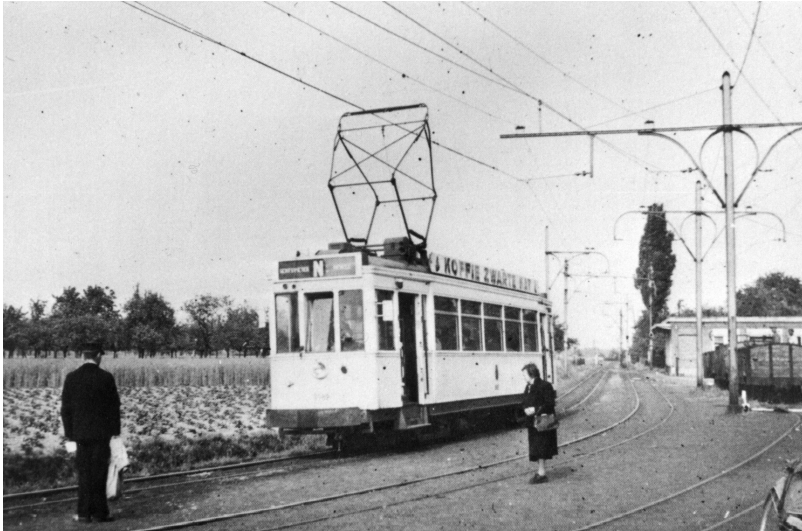

Toen in 1940 de brug over de Leie werd opgeblazen door terugtrekkende Belgische soldaten, lokte dat toen al ramptoeristen die zich graag lieten fotograferen bij de puinen. We herkennen André De Vos, Jozef De Vos en Marcel Michiels.

(Verzameling Yvonne De Vos)

---

²³ Kerkarchief Sint-Martens-Lerne, Liber Memorialis 1939/1958, blz.56

Vóór de Tweede Wereldoorlog reden enkel rijke mensen met een auto. De gewone bevolking had een fiets of verplaatste zich met de tram. Er was in België een uitgebreid tramnetwerk, ook buiten de steden, dat werd uitgebait door de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen (NMVB). Aansluitend bij het dichte NMBS-netwerk had dit als doel de plattelandsvlucht tegen te gaan, rurale gebieden te ontsluiten en het pendelen te bevorderen. Eén van die lijnen passeerde in Sint-Martens-Leerne. Het ging om de lijn Gent-Nevele-Ruiselede, die werd aangelegd tussen 1909 en 1912. In Ruiselede was er aansluiting op de lijn Tielt-Aalter. We zien op de foto het buurttramstation met tramstel in Leerne halverwege de jaren vijftig. Deze tram verdween definitief in 1959. Bij een aantal mensen is er nog nostalgie naar dit (milieu)vriendelijk en stipt buurttrammetje.
(Verzameling Lefodia)

Toen de tram verdwenen was bleef het tramhuis nog lange tijd staan langs de stopplaats aan de Leernsesteenweg. Sommige inwoners herinneren zich nog het statige huis dat “den bouw’ werd genoemd. Het complex bevond zich net tegenover de ingang van de kasteeldreef.
(Verzameling Marc Demolder)

Na de tram kwam de autobus. De verbinding Gent-Nevele-Ruiselede, vroeger uitgebaat door de NMVB, is nu in handen van "De Lijn". We zien hier de bussen halt houden in de Damstraat naast café "De Tramstatie" uitgebaat door de familie Van den Driessche. De foto dateert vermoedelijk van begin de jaren zestig van vorige eeuw.
(Verzameling Lefodia)

De economie in de dorpen van vroeger werd gedragen door herbergiers, landbouwers en ambachtslieden. Elk dorp had een molen en een brouwerij. De brouwer behoorde doorgaans tot de gegoeden van de lokale gemeenschap. Hier zien we een afbeelding van een brouwerij die reeds bestond sinds de 18de eeuw. In 1837 had Ghislain Boeckaert zijn brouwerij verkocht aan Charles Louis De Muynck, die op dat ogenblik reeds bierbrouwer was in Sint-Martens-Lerne. Remi, gehuwd met Sidonie Colle, volgde zijn vader op. Het zijn diens beide zonen Ernest en Aimé die we links op de foto zien aan hun bierkar. Zij baatten de brouwerij verder uit onder de naam “Brouwerij Kinders De Muynck”. De namen van de twee arbeiders kennen we niet.

(Verzameling Guy De Muynck)

Deurle — La Lys.

N° 5004 = Héliotypie De Graeve, Gand.

Een prachtig beeld van Sint-Martens-Lerne gezien vanuit de richting Deurle. Het grote gebouw midden op de foto is de brouwerij Colle in de Veerstraat. In de verte zien we de kerktoren (op de postkaart is bij vergissing Deurle vermeld). Enkele landbouwers zijn met paard en kar tot aan de oevers van de Leie gereden en zijn bezig met het laden of lossen van een schip dat aangemeerd ligt. De brouwerij Colle had verscheidene cafés die bij hen onder contract lagen. “In den bonten Os”, uitgebaat door de familie Eggermont, was hiervan een van de bekendste.
(Verzameling Denis Pieters)

De Vreeses molen van Sint-Martens-Lerne,²⁴ die langs de rechterkant van de Leernsesteenweg richting Baarle stond, was één van de mooiste uit de omgeving van Deinze. Hij werd gebouwd in 1866 in opdracht van de familie van Crombrugge. Volgens de overlevering verving hij een houten windmolen.

(Verzameling Omer De Vreese)

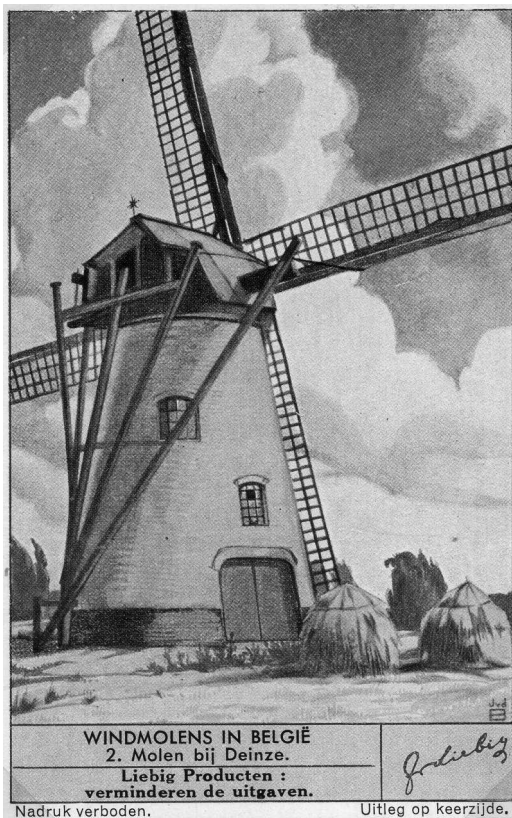
---

²⁴ A.Bollaert, E.Van Vlaenderen, *Iets over De Vreeses molen in Sint-Martens-Lerne*, in *Het Land van Nevele*, jg XXXII, afl. 1, blz. 64/66.

Toen de molen in Sint-Martens-Lerne in 1925 werd beschadigd - één van de wieken was tegen de romp terechtgekomen - beschikte de toenmalige molenaar niet meer over de middelen om herstellingen uit te voeren. We zien hier een afbeelding van de beschadigde molen, die ten prooi was aan de natuurelementen. De sloop gebeurde op 16 augustus 1956. Het ijzerwerk werd opgekocht door Ketels uit Astene en aannemer Van de Gehuchte uit Lerne ondergroef de molen, waarna hij met dikke zelen werd omvergetrokken. Nadien werd op die plaats de privé-woning van Frans Duhamel gebouwd. We zien hier de molenaarszoon Omer De Vreese voor de molen staan. Het verval is duidelijk ingezet, want één van wieken ontbreekt reeds volledig.

(Verzameling Denis Pieters)

De Vreeses molen was ongeveer 45 meter hoog en stond op een kleine heuvel. Van op de molenkruin kon je de molens van Deurle, Nevele, Vosselare en Sint-Maria-Lerne zien. Vooral Jules Steyaert in Sint-Maria-Lerne, die behalve zijn molen nog een mechanische maalderij bezat, was een zware concurrent. Hier zien we de molen afgebeeld op een Liebig chromo, een gegeerd object voor verzamelaars.
 (Verzameling Denis Pieters)

Jan-Baptist Wieme baatte in de negentiende eeuw de windmolen van Sint-Martens-Lerne uit. Leo De Vreese, een landbouwer van het dorp, nam zijn rol over in 1875. De molen werd “Leo De Vreeses-molen” genoemd. Frans De Vreese (foto) volgde zijn vader als mulder op. Hij werd de laatste Leernese molenaar. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd hij door de bezetter op non-actief gesteld en vond hij een bijverdienste als scherper van de stenen van de handmoleentjes die door de bevolking werden gebruikt om graan te malen voor eigen gebruik. Hij overleed na een slepende ziekte op 31 januari 1930.

(Verzameling Omer De Vreese)

De villa "Leiespiegel" werd in 1911 gebouwd in Normandische cottagestijl door de familie van Crombrugge. Tot in de jaren zeventig van vorige eeuw was het een herstellingsoord dat afhing van de christelijke onderlinge bijstand "Volksliefde". Er konden een dertigtal zieken worden in ondergebracht. Nu wordt dit statige pand bewoond door de familie Vermeersch. (Verzameling André Bollaert)

Langs de Damstraat, op de hoek met de Moerstraat staat “t Pannenhuis”, een villa van na de Eerste Wereldoorlog met een groot spits pannendak. Tussen de kasseiweg en de villa liep de tramlijn van Vosselare naar Sint-Martens-Leerne. Tijdens de jaren dertig en veertig van vorige eeuw verbleef er de familie van professor Hegmans die links naast hun woning poseren (nauwelijks zichtbaar). Deze natuurkundige was een fervent fruitliefhebber. Als ervaren appeldeskundige slaagde hij erin een nieuwe appelsoort te ontwikkelen die hij noemde naar zijn dochter “Godelieve Hegmans”. Het was een late blozende oogstappel waarvan de vruchten naar het uiteinde van de takken toe kleiner werden. De variëteit werd echter nooit gecommmercialiseerd. Jules Bollaert uit Poesele, die als tramgeleider de professor had leren kennen, kreeg van hem een plantsoen voor de heraanplanting van zijn boomgaard die totaal vernield werd tijdens de meidagen 1940. Totaal opgeleefd werd deze boom geveld in 1971. Vermoedelijk zijn er geen exemplaren meer van bekend.
(Verzameling Marc Demolder)

“Er schuilt meer in het hart van de linde dan de bijl bloot maakt” schreef ooit Aart Van Der Leeuw. Sinds de Keltische periode is de linde in onze streken een cultuurboom, doelbewust in de menselijke omgeving geïntroduceerd. Hij was toegewijd aan Freya, de godin van de liefde en de vruchtbaarheid. Hij werd aangeplant als schutsboom voor de familie, of in het centrum van de nederzetting ter bescherming van de gemeenschap. De Hollandse linde in Sint-Martens-Lerne werd vermoedelijk aangeplant tussen 1770 en 1800. Hij heeft als bijnaam “de Gheraerdsboom” of “Leonce Meesterlinde”. De laatste benaming is een verwijzing naar de naburige hoeve die werd bewoond door Leonce De Meester en diens vrouw Bertha Lambrecht. De linde werd geklasseerd op 22 november 1985 vanwege de historische en esthetische waarde en als voorbeeld van een oude knollinde²⁵. (Verzameling Denis Pieters)

---

²⁵ S. DE GROOTE, *De geklasseerde linde in Sint-Martens-Lerne en de verdwenen linde van Bachte*, jg. XXV, afl. 3, p. 157-165

Reeds vóór de Eerste Wereldoorlog was de duivensport ongemeen populair in onze streken. Maar niet iedereen kon het zich toen veroorloven een “constateur” te kopen of zelfs te huren. In de meeste dorpen bezaten slechts enkele uitverkorenen dit registratietoestel. Alfons De Wulf (1895-1977), hier omstreeks 1910, was van jongs af aan een fervente duivenliefhebber. In de periode dat hij nog geen constateur bezat, werd in het houten plafond waarboven het duivenhok zich bevond een gaatje gemaakt om de ring zo vlug mogelijk door te geven aan een loper of fietser. Deze bracht zo snel mogelijk de ring naar de dichtstbijzijnde constateur voor de registratie. Alfons was een uitstekende speler. Hij werd kampioen in “Den groenen boomgaard”, bij Florimond Claeys in Drogenen in 1923 en in 1926 bij de maatschappij “Eerlijk & Vooruit” bij Camiel Wille in Landegem. Hij won verscheidene “regulateurs” (wanduurwerken) waarvan hij aan elk van zijn broers of zusters er een ten geschenke gaf bij hun huwelijk. (Verzameling Agnes De Wulf)

Deze foto werd genomen ter gelegenheid van de feestelijke inhuldiging van pastoor Van Damme in 1937. De duivenmelkers hebben ook verzamelen geblazen en voor de gelegenheid hun korven mooi versierd. De man onder het sterretje is August De Volder.
(Verzameling Daniël D'Hooge)

Sint-Martens-Leerene is één van de deelgemeenten van Deinze die het verst van het centrum van Deinze liggen. Voor veel zaken was men, vroeger zeker en nu nog voor een deel, afgestemd op het naburige Nevele. Wanneer burgemeester Carl van Crombrugge in 1956 werd ingehuldigd was het dan ook de Nevelse fanfare “De verbroedering” die de stoet muzikaal opfleurde. Vooraan herkennen we links Dolf Huyghe en rechts Kamiel Telleir. De foto werd genomen net voor het kruispunt Nevele-Deurle, toen de weg nog niet was verbreed. Links bevond zich het huis Brutijn (café) en rechts nog een herberg, uitgebaat door de weduwe Arnauw.
(Verzameling Daniel D’hooge)

Processies waren tot in de jaren zestig een stevige traditie in de Vlaams dorpen. Deze foto werd genomen tussen de Engehoekstraat en het huidige restaurant “D’Hoeve” langs de kant van Deurle. Vooraan zien we Agnes De Wulf. Achter haar herkennen we onder andere Denise Coppens, Maria Van de Velde en Yvette Arnauw.

(Verzameling Agnes De Wulf)

Slechts weinigen in Sint-Martens-Lerne zullen zich herinneren dat er hier ooit voetbal werd gespeeld. Toch had het dorp midden de Eerste Wereldoorlog reeds een voetbalploeg die het zelfs opnam tegen Deinze. Bovenstaande foto dateert uit 1916. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de Leernese ploeg “Verbroedering” actief bij de Belgische Voetbalbond in de regio “Leie en Schelde”. Clubvoorzitter Carl van Crombrugge slaagde er toen in enkele van de betere spelers uit de omliggende gemeenten aan te trekken door hen een heus contract aan te bieden. Zo kreeg Maurice Van Lerberghe uit Nevele in 1942 een overeenkomst aangeboden waarbij hij 35 frank ontving per overwinning, 25 frank per gelijkspel en 20 frank per verloren wedstrijd.

(Verzameling Achiel De Clercq)

Deze inwoners uit Sint-Martens-Lerne legden elke maand een kaartje in het ondertussen verdwenen café “De Snep” in de Moerstraat. De foto dateert uit de jaren zeventig van vorige eeuw. We herkennen vooraan onder andere café-uitbaatster Gabrielle Coussement, Clara Bruneel die zich kampioen had gekaart en Julienne Van Quathem. Verder August Van den Abeele, Anna Vanden Heede, Maurice Demolder, Benita Van Speybroeck, Marcel De Scheerder, Irène Van Speybroeck, Willy Demolder, Achiel Coussement en Martha Van Speybroeck.
(Verzameling Agnes De Wulf)

Nog eens Alfons De Wulf. Hij heeft zich ter gelegenheid van de inhuldiging van burgemeester Carl van Crombrugge in 1956 wel heel apart uitgedost. We zien nog meer opvallende zaken. In de bak zit een geit. Bovenaan zien we een korf met eten en drinken. De foto werd genomen in de dreef naar het kasteel.

(Verzameling André Bollaert)

Begin de jaren zeventig van vorige eeuw had de maïsteelt, als vervanging van de meeste voedergrassen, reeds zijn intrede gedaan in het rurale landschap van Leerne. De aardappelteelt verminderde maar zou nooit verdwijnen. We zien hier Achiel Cocquyt met paard, kar en aardappelrooimachine in de Engelhoekstraat zo'n dertig jaar geleden. De bomenrij in de achtergrond is de dwarsdreef van het kasteel.
(Verzameling Marc Demolder)

De laatste landbouwers met paard en kar zijn al een aantal jaren uit het straatbeeld verdwenen. Maar hier zien we nog iets anders. Irma De Maegt, Agnes De Wulf en Alfons De Wulf zijn in de jaren dertig op weg naar hun akkers met een wagen getrokken door koeien. Alfons De Wulf bezat geen paard, maar kwam op het idee om koeien af te richten tot trekkoeien. Hij zou dit blijven doen tot het begin van de jaren zestig. Voor het zwaarder veldwerk werd een paard gehuurd bij een buurman. De koeien werden vooral ingeschakeld voor het vervoer van gewassen van het land naar de hoeve.

(Verzameling Agnes De Wulf)

Nog meer landbouwersbedrijvigheid. Cyriel De Maegt bezat allerlei landbouwmachines waaronder een “dorsmachine”. Dit log gevaarte werd door een tractor voortgetrokken. Voor de pikdorser in onze streken zijn intrede deed trok Cyriel hiermee als zelfstandige loonwerker van de ene boerderij naar de andere voor het dorsen van de graangewassen. Hier zien we zijn “dorser” op de hoeve van René Saelens op de hoek van de Damstraat en de Meirstraat in Vosselare. Uiteraard links op de foto kunnen we nog een deel van de molenromp zien die tot in de jaren zeventig is blijven staan. Op de machine staan de helpers Roger Van Quathem en de broers André en Georges Coussement.

(Verzameling Germaine Vandewalle)

De familie De Maegt heeft steeds een zwak gehad voor motoren en machines. Onderaan zien we Achiel De Maegt eind de jaren veertig van vorige eeuw met zijn moto voor het ouderlijk huis in de Moerstraat. Bovenaan zien we hem enkele jaren later op een tractor, gewillig posierend voor de fotograaf.

(Verzameling Agnes De Wulf)

Een gekend straatbeeld uit de tijd van toen waarvan slechts weinig foto's bestaan. René De Volder met zijn hondenkar op weg van of naar zijn akker. Hij gebruikte deze kar om kleine hoeveelheden bieten of aardappelen te vervoeren. De foto dateert uit 1952.
(Verzameling Daniël D'Hooge)

De familie De Volder bewoonde een volledig omwald hoevetje in de Damstraat. De wal langs de kant van Vosselare werd de "roste wal" genoemd omdat het water er een rosse kleur had. Op de bovenste foto zien we zittend August De Volder met zijn dochter Leontine en zoon René. Op de pied de stalle voor hem ligt zijn rookgerief. Op de onderste foto nogmaals August en Leontine De Volder voor de voordeur van de woning. De foto's dateren van begin de jaren vijftig van vorige eeuw. De hoeve, eigendom van de familie van Crombrughe, werd afgebroken en de gronden verkaveld. (Verzameling Daniël D'Hooge)

Een beeld dat we tot voor kort op heel wat plaatsen nog zagen en vermoedelijk nooit meer zal terugkeren. Rustende en gepensioneerde landbouwers voor hun boerenhuisje in de tweede helft van de jaren zeventig van vorige eeuw. Het zijn Leonce Van De Riviere (1898-1989) en zijn oudere zuster Anna Vande Riviere (1895-1991). Het doeninkje bevond zich in de Engelhoekstraat, op het einde van de bomenrij, recht tegenover de Dwarsdreef. Het werd onlangs afgebroken en vervangen door een nieuwe woning.
(Verzameling Marc Demolder)

Het dorp zoals het vanuit de richting Baarle werd gefotografeerd begin de jaren zestig. De dame op de voorgrond is Margriet Oosterlinck die een kleding- en kruidenierswinkeltje uitbaatte. Margriet was afkomstig van Nevele. Zij was gehuwd met André De Coster uit Vosselare die in zijn jeugd jaren een beloftevol wielrenner was. André bestelde dagelijks de kranten in Lerne en omliggende gemeenten.
(Verzameling André Bollaert, Poesele)

Tot in de jaren zestig had Sint-Martens-Lerne nog het karakter van een echt dorp. Het is bijna onvoorstelbaar dat het beeld op de foto nu is ingenomen door een drukke expresweg en een grote rotonde. De weg die verschillende malen werd verbreed, ligt op het tracé van een oude heerweg die de loop van de Leie volgde. Aan de overkant van de kerk bevond zich de voormalige pastorie. Het dak is nog net zichtbaar. Vooraan links bevindt zich de toegang tot de Mulderstraat. In het eerste huisje links woonden Leonce Gillis (fietsenmaker) en zijn echtgenote Gabriëlle De Vos. Alle huizen aan de rechterzijde verdwenen bij het verbreden van de weg in de jaren zestig.

(Verzameling Fotoclub Lefodia)

De pastorie werd in de jaren zestig afgebroken toen de expresweg werd verbreed. De laatste pastoor die het pand bewoonde was Hilaire De Paepe. Hij was van 1958 tot 1968 actief in Sint-Martens-Lerne en werd nadien opgevolgd door Fernand Vernaeve, die in 2001 overleed. De kerk op de achtergrond verving een Romaans kerkje. Het meubilair, voor zover het gevrijwaard bleef tijdens het bombardement in 1918, is voor een deel nog afkomstig uit de oude kerk.
(Verzameling Lefodia)

Het harken van “den trottoir” was vroeger een zaterdagse bezigheid. Ter hoogte van de “naphtepomp” rechts bevond zich vroeger café "De Sportwereld". Links in de verte, met het hoge dak, zien we restaurant ‘d’Hoeve’, vroeger “de Postiljon”, één van de oudere panden in het centrum van het dorp. Sint-Martens-Leerne was vroeger louter een straatdorp met hier en daar een boerderij. Vanaf de jaren tachtig vooral werden twee nieuwe wijken links en rechts van de Damstraat uitgebouwd, met honderden nieuwe bewoners, waaronder nogal wat mensen uit de buurt van Gent. Velen gebruiken het dorp gewoon als slaapdorp. Toch blijft het verenigingsleven vrij actief. Ook de kermis in september heeft impulsen gekregen door enkele nieuwe mensen in het feestcomité.
(Verzameling Fotoclub Lefodia)

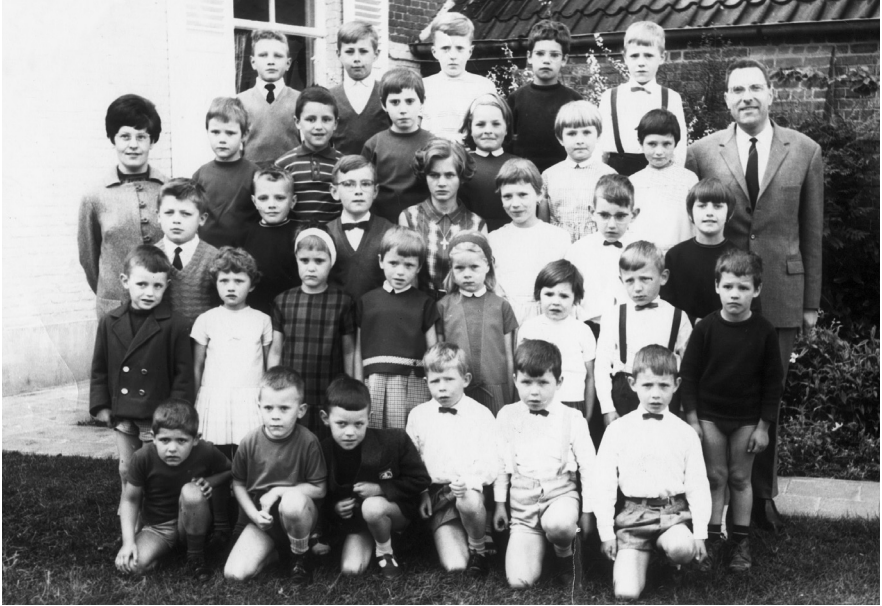

De Gemeenteschool en de onderwijzerswoning langs de Leernsesteenweg. Daar er geen kloosterschool was in Sint-Martens-Lerne waren de meisjes verplicht de lessen te volgen in het "andere Leerne". Tot in de jaren twintig van vorige eeuw mochten de beste studenten onder hen zich verder vervolmaken in de "Franse school" te Nevele. De kennis van de Franse taal zou hen goed van pas komen als ze moesten "gaan dienen" op het kasteel of bij een rijke familie in de stad.

In de jaren zestig werd het onderwijs gemengd. De laatste twee hoofdonderwijzers waren meester De Vilder en meester De Clercq. Op 1 september 1975 werd de school gesloten. Het gebouw is nu gemeentenzaal "De Engel" en wordt gebruikt voor de activiteiten van het lokale verenigingsleven. (Verzameling Marc Demolder)

De klas van meester De Vilder ergens midden de jaren vijftig van vorige eeuw. Wat het interieur betreft gelijken alle schoollokalen zeer goed op elkaar en werd er zelden iets aan gewijzigd. Aan de muur hangt zelfs nog een foto van koningin Astrid. We herkennen o.a. Adrien De Maegt, Marc Van Loo, Hedwig Coussement. Meester De Vilder bleef actief tot eind december 1956. Hij werd opgevolgd door Georges De Clercq.
(Verzameling Adriaan De Maegt)

Klasfoto van de gemeenteschool van het schooljaar 1965-1966. De school bestond toen uit twee klaslokalen. Er werd les gegeven door Georges De Clercq en zijn echtgenote Josepha Hautekeete. V.l.n.r. herkennen we (boven) Franklin Maebe, Marc Van de Gehuchte, Johan Van de Putte, Karel Maebe, Philip Dobbelaere (tweede rij van boven) onderwijzeres Josepha Hautekeete, Annick De Meester, Luc Vande Riviere, Ingrid De Meester, Kateleen Vrins, Carine Bruteyn, Monique Maebe, onderwijzer Georges De Clercq (derde rij van boven) Marc Demolder, Patrick Cocquyt, Arnold Bouckaert, Nadine De Weirdt, Marleen Dobbelaere, Christiaan De Meester, Nicole Cocquyt (vierde rij van boven) Luc Vermeire, Marleen Maebe, Anne Vande Riviere, Martine Vandeputte, Carine Loontjens, Carla Schollier, Peter Dobbelaere, Peter Maebe (onderaan) Marc Vande Riviere, Geert Vande Riviere, Geert Vermeire, Eric Meirhaeghe, Dirk Meirhaeghe en Patrick Meirhaeghe.

(Verzameling Marc Demolder)

Het gemeentehuis langs de Leersesteenweg werd gebouwd in 1957 ter vervanging van de vroegere "herberg-gemeentehuis" die zich langs dezelfde weg bevond op de hoek met de Damstraat vlakbij de kerk.

Bij Koninklijk Besluit van 12 november 1957 kreeg Sint-Martens-Lerne een gemeenteschild toegekend. Het is hetzelfde schild dat in het begin van de 18^e eeuw op het zegel van de Baronie Nevele voorkwam. Hetzelfde wapenschild werd ook door de heemkundige kring Het Land van Nevele overgenomen (zie achterzijde van dit tijdschrift).

(Verzameling Marc Demolder)

Charles van Crombrugge
(Verzameling Denis Pieters)

Carlos van Crombrugge
(Verzameling Omer De Vreese)

Vanaf de 19^e eeuw tot aan de fusie met Deinze is het burgemeestersambt te Sint-Martens-Leerne bijna ononderbroken uitgeoefend geweest door een van Crombrugge. De oudst gekende burgemeester die we terugvonden is Pieter Dusaer (1728). Verder volgen Joost de Loeri (1736) - Pieter Sierens (1745) - Karel Martens (1761) - Jan Sloock (1778) - Jan Seghers (1789) - Jan Colle (1801) - Fr. Papeleu (1808) - Lieven van Crombrugge (1818) - Jozef van Crombrugge (1820) - Charles van Crombrugge (1825) - P. Van den Meerschaut (1830) - Napoleon van Crombrugge (1842) - Charles van Crombrugge (1887) - Carlos van Crombrugge (1906) - Carl van Crombrugge van Leerne (1956).

De laatste gemeenteraad van Sint-Martens-Leerne was in 1970 nog een integraal mannelijk gezelschap. De fusie met Deinze kwam er in 1976. Onderaan herkennen we van links naar rechts Emiel De Wulf, Carl Van Crombrugge (burgemeester), Jules Cocquyt (schepen), Achiel De Smet. Bovenaan: Leon Van Cauwenberghe (gemeentesecretaris), Adiel Schollier (schepen), Georges Van De Gehuchte, Georges Bruteyn en Maurice Rowaert (veldwachter).
(Foto René Van De Walle, verzameling Land van Nevele)

“Deurle-brug der Leye” lezen we op de postkaart van vóór 1910. De brug vormde toen de verbinding tussen beide gemeenten Deurle en Sint-Martens-Leerne. Tot 1856 waren er geen bruggen over de Leie. Eeuwenlang vaarde er in Sint-Martens-Leerne een veer over de Leie. Het verhaal wordt verteld dat de rijke dames uit Deurle het beu waren dat hun rokken nat werden en bij hun echtgenoten aandrongen op een brug. In 1855 kwam er inderdaad een ophaalbrug, die oorspronkelijk in hout was. Tot 1880, het tijdstip dat de brug in handen kwam van de staat, werd tol geheven door een landbouwer die vlakbij woonde.

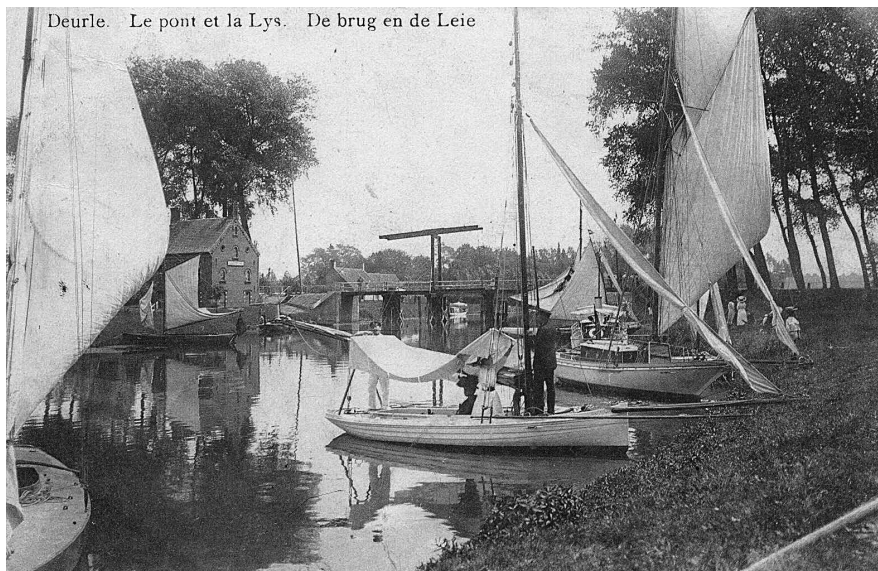
Voor alle duidelijkheid: de foto werd genomen van op de boord van de Leie aan de kant van Sint-Martens-Leerne. Links gaan we richting Deurle, rechts mondt de brug uit in de Veerstraat (Pontenhoek)
(Verzameling Denis Pieters)

De hoeve Van Autreve, met Frans dak, bevindt zich op het einde van de Veerstraat in de Pontenhoek. Het woonhuis is vermoedelijk ongeveer 170 jaar oud. Van de oude stallen zijn slechts enkele muren overeind gebleven nadat de bliksem er insloeg in 1953.

Voor het aanleggen van de eerste ijzeren brug over de Leie in 1912 moest alle verkeer van en naar Deurle langs de Veerstraat voorbij de brouwerij Colle en deze hoeve. Rechts voor de ingang van de hoeve bevindt zich een klein gebouwtje dat vroeger vermoedelijk als tolhuisje dienst deed voor de overzet over de Leie of het rijden over de ophaalbrug. De Pontenhoek dankt trouwens zijn naam aan het vroegere veerpont.

(Verzameling Stefaan De Groot)

Bootjes op de Leie aan de houten ophaalbrug. Hier had in augustus 1911 een grote protestbetoging plaats tegen het rechtekken van de Leie waarvan de Nevelse schrijver Cyriel Buysse de initiatiefnemer was. De Antwerpse Vereniging tot het Behoud van het Natuurschoon, Gent Voorwaarts en de Leiedorpbesturen slaagden erin enkele duizenden personen voor dit protest warm te maken. Massaal kwamen ze van Gent per roei-, zeil- of stoomboot naar Leerne afgezakt. Dit maakte zo'n indruk dat het Ministerie van Openbare Werken afzag van zijn oorspronkelijke plannen en enkel een klein deel van de Leie in Astene liet rechtekken.
(Verzameling Denis Pieters)

Spelevaren op de Leie, met op de achtergrond de brug van Sint-Martens-Leerne. Het gaat hier om de noodbrug die pas in 1956 werd vervangen door de huidige ijzeren brug. Links zien we nog een stukje van “t Hooghuis” of “t Brughuis”. Er werd lange tijd café gehouden in het pand.
(Verzameling Lefodia)

De Leie overstroomde af en toe en dat zorgde dan voor heel wat problemen. Maar soms tijdens een echte vrieswinter - zoals hier op het einde van de jaren zeventig - was het een plaats waar dan weer veel plezier werd gemaakt. Hier zien we schaatser Luc Dobbelaere op een bevroren Leie achter de hoeve van zijn vader Irené Dobbelaere.
(Verzameling Marc Demolder)

De omgeving van de Leiebrug in Sint-Martens-Leerne vormt nog één van de mooiste stukjes van de Leie. Deze foto werd genomen vanop de brug zelf. We zien in de verte de verdwenen stenen korenwindmolen. Links zien we de majestueuze villa "Leiespiegel".
(Verzameling Denis Pieters)

Leernebrug en het Hooghuis met daarvoor de kronkelende Leie gezien vanuit de kant van Deurle. Over de Leie dichtte Guido Gezelle in 1892, in vervoering van de Leie, het volgende:

"Jordane van mijn hert en aderslag mijns levens
O Leie, O Vlaamse vloed, lijk Vlaanderen onbekend;
hoe overmachtigt mij de mate Uw vreugdegevens,
wanneer ik sta en schouwe Uw vrije boord omtrent."
(Verzameling Omer De Vreese)

INTEKENLIJST

Bazijn-Van Caeneghem
Bontinck Walter
Boone-De Wulf, Nevele
Borms Josée
Cackaert Martin
Cnudde-Debaeremaeker, S.M.-Latem
Cnudde-De Paepe, Deinze
De Backer Antoinette
De Baere Madeleine
De Baets-Hautekeete
De Clercq Georges
De Dapper Morgan
De Jaeger Etienne, Drongen
De Maegt Adriaan (5 ex.)
De Muynck Guy
Den Dooven Nicole
Dermul-Vervenne
De Smet Gentiel, Deinze
De Vos-Halsberghe
De Vreker, André
De Weirdt Roger, Vosselare
De Wulf Agnes
De Wulf-Merckx Antoon, Astene
De Wulf Roger
De Zutter Daniel
Dhaenens Steven
D'Hulst Liliane
Dierick Monique, Waregem
Dobbelaere Irené
Dobbelaere Laurette
Dobbelaere Marleen
Eggermont Nadine, Gent
Janssens Madeleine
Janssens Maurice
Lambert Sofie
Lasseel André, Drongen
Mortier Julien
Peirens Jeanine
Poppe Reginald
Quintyn-Nachtergale
Roose-Macors, Gent
Segers Andrée
Schollaert Luc
Schollier-Desutter, Landegem
Stofferis Simonne, Gent
t'Kint de Roodenbeke Juan
Van den Berge Dirk
Vandenbossche Dirk
Van de Vyvere Benoit
Vandewalle Germaine (3 ex.)
Van Elslande André, Waregem
Van Elslande Andrea, Waregem
Van Elslande Rita, Sint-Eloois-Vijve
Vanlaethem Marleen
Van Overbeke Paula
Van Speybroeck C.
Van Steppe Rik
Van Vlaenderen Eric
Van Wassenhove Paul
Vanwildemeersch Urbain, Deinze
Verleye Agnes, Grammene
Verleye-Mortier F.
Vermeire M.
Vermeersch-Berckmans Paul
Veroughstraete-Rogge
Verstraete Roger, Vosselare
Vervaeck N.

Mensen van Toen

Familiekundige rubriek

De voorouders van Petrus De Wulf & Josephine Goethals

Josephine Goethals (1866-1956) en Petrus De Wulf (1862-1961) op de zestigste verjaardag van hun huwelijk in 1953.
(Verzameling André Bollaert)

MENSEN VAN BIJ ONS

PETRUS DE WULF UIT ST.-MARTENS-LEERNE KANDIDAAT EEUWELING

Op de Engelhoek nr 58, typisch boerendoeninkje te Sint-Martens-Leerne, zat een bejaarde man, met een flink voorkomen nochtans, gezapig zijn pijpje te roken. Het was aan hem dat we vroegen of het hier wel was dat Petrus De Wulf, de kandidaat honderdjarige woonde. De man antwoordde heel eenvoudig: «Ja meneer, dat ben ik». Eerlijk gezegd we dachten dat we met zijn zoon te doen hadden,

De kandidaat honderdjarige
uit St.-Martens-Leerne :
PETRUS DE WULF.

(Dej.)

want men zou nem op het eerste gezicht nauwelijks drie kwart eeuw hebben gegeven.

Aan Petrus moet men niet veel vragen; hij vertelt spontaan. Hij werd geboren op 23 februari 1862 te Sint-Denijs-Westrem.

Op vierjarige leeftijd verloor hij zijn ouders en moest, dus van jongsaf zijn plan trekken. Hij werkte bij de boeren en twintig jaar geworden ging hij naar de loting, waar hij het goede nummer beet had om vrij te blijven van legerdienst. In 1893 trad hij in het huwelijk met Josephine Goethals (die overleed in 1956) en het echtpaar kreeg twaalf kinderen waarvan nog zes in leven.

In 1899 vestigde Petrus en zijn gezin zich te Sint-Martens-Leerne, waar hij in dienst trad als boswachter bij de toenmalige burgemeester Van Crombrugge. In 1920 begon hij zelf een boerderijtje, waar hij thans nog allerlei karweitjes opknapt.

Zijn andere bezigheden? Petrus leest zijn gazet, maakt een wandeling en rookt smakelijk zijn pijpje. Hij drinkt graag een druppelke «Twee dat gaat» schertst hij «maar de derde dat is een ruziemaker». Hij houdt van grappen en kwinkslagen en nu nog kan hij een heel gezelschap samen houden met zijn plezierige zetten. Sinds vorig jaar is hij ook een verwoed T.V.-kijker geworden. En toen hem de vraag gesteld werd, wat hij wel het liefst zag, antwoordde hij guldig: «Schone meiskens»

Petrus is jong van hart gebleven en dat zal hij nog verder weten te bewijzen als men hem als eeuweling zal vieren.

Artikel in dagblad "De Landwacht" tijdens de zomer van 1961.
(Verzameling André Bollaert)

Petrus De Wulf en Josephine Goethals vierden op 4 januari 1953 te Sint-Martens-Leerne hun diamanten bruiloft. Ze waren toen respectievelijk 90 en 87 jaar. Josephine overleed bijna 4 jaar later maar Petrus leek aardig op weg de kaap van de 100 jaar te halen. Het gemeentebestuur was reeds bezig de nodige voorbereidingen te treffen en de kranten kwamen de kandidaat-eeuweling uitgebreid fotograferen en interviewen maar 3 maand voor zijn 100ste verjaardag overleed Petrus in zijn woning in de Engelhoekstraat. Tot op heden is hij nog steeds de oudste inwoner die Sint-Martens-Leerne ooit had.²⁶

Petrus was een wees. Hij verloor zijn ouders in de maand augustus 1866 in minder dan één week tijd aan de gevolgen van een besmettelijke ziekte, vermoedelijk de cholera. Zijn oudere broer werd in een weeshuis geplaatst. Hij kwam terecht bij de familie Dossche op de wijk Brakel te Sint-Martens-Latem, vandaar dat sommige mensen hem steeds “peetje Dossche” zijn blijven noemen. Hij verdiende de kost als landbouwer en boswachter bij de familie van Crombrugge van wie hij zijn hoevetje pachtte.

Josephine hielp haar man op de boerderij en zorgde voor het huishouden en de opvoeding van de vele kinderen. Zij waren op 4 januari 1893 te Sint-Martens-Latem gehuwd en vestigden zich in 1899 te Sint-Martens-Leerne. Tussen 1893 en 1909 kregen ze in totaal 12 kinderen waarvan er 5 te Sint-Martens-Latem werden geboren en 7 te Sint-Martens-Leerne.

1	Maria, Irma	°Sint-Martens-Latem †Gent	03.11.1893 23.02.1934
		gehuwd met Arthur De Cubber	
2	Alfons	°Sint-Martens-Latem †Deinze	24.05.1895 24.11.1977
		gehuwd met Irma De Maegt	
3	Maria, Emma	°Sint-Martens-Latem †Gent	06.06.1896 30.10.1918
4	Judith	°Sint-Martens-Latem †Deinze	06.10.1897 12.04.1968
		gehuwd met Karel Stofferis	

---

²⁶ Een tweede, bijna honderdjarige ligt op het kerkhof van Sint-Martens-Leerne begraven. Rachel Minnebo (°Gent 25.08.1883 - †Gent 16.02.1983) woonde de laatste jaren van haar leven bij haar kinderen te Leerne.

De familie De Wulf-Goethals in 1910.
Vooraan Bertha, daarachter Jozef, Josephine Goethals, Maurice en Petrus
De Wulf.
Achteraan Irma, Emma, Judith, Alfons en Martha.

5	Remi	°Sint-Martens-Latem †Sint-Martens-Leerne	31.01.1899 10.02.1909
6	Martha	°Sint-Martens-Leerne †Waregem gehuwd met André van Elslande	09.04.1900 05.06.1966
7	Leonce	°Sint-Martens-Leerne †Sint-Martens-Leerne	18.03.1901 22.09.1901
8	Emiel, Joseph	°Sint-Martens-Leerne †Sint-Martens-Leerne	15.08.1902 29.08.1902
9	Joseph, Astère	°Sint-Martens-Leerne †Oudenaarde gehuwd met Anna Michiels	28.01.1904 05.04.1969
10	Maurice, Elias	°Sint-Martens-Leerne gehuwd met Martha De Vos	26.10.1905
11	Bertha, Augusta	°Sint-Martens-Leerne †Deinze gehuwd met Jules Bollaert	25.08.1907 12.08.1995
12	Arthur, Cyriel	°Sint-Martens-Leerne †Sint-Martens-Leerne	17.01.1909 18.04.1909

1 Petrus De Wulf en zijn voorouders

1	Petrus De Wulf	°Sint-Denijs-Westrem Landbouwer, boswachter †Sint-Martens-Leerne	23 februari 1862 19 november 1961
2	Leander De Wulf	°Nazareth Dagloner, metser †Sint-Denijs-Westrem	30 december 1815 23 augustus 1866

Leander overleed om 4 uur 's morgens in zijn woning in de Kerkstraat. De overlijdensaangifte gebeurde door zijn schoonvader Constant Stuperaert die de akte niet tekent wegens ongeletterdheid.

X

3	Sophia Stuperaert	°Sint-Denijs-Westrem Huishoudster †Sint-Denijs-Westrem	31 januari 1834 19 augustus 1866
---	-------------------	--	-------------------------------------

Sophia overleed om 4 uur 's morgens in haar woning in de Kerkstraat. De aangifte gebeurde door haar man Leander en veldwachter Benjamin Weylandt die beiden de akte ondertekenden.

Het hoevetje van Petrus en Josephine De Wulf-Goethals in de Engelhoekstraat. Sinds 1930 werd het ook bewoond door de oudste zoon Alfons en zijn echtgenote Irma De Maegt en hun dochter Agnes. Voor de deur stond een houten pomp (verborgen achter de linkerhekstijl). Rechts van de woning zien we de aardappelkelder. De woning dateerde uit de 18de eeuw. Eind de jaren tachtig van vorige eeuw werd ze volledig verbouwd. (Verzameling Monumenten en Landschappen)

- 4 Pieter Francies De Wulf °Zwijnaarde 16 januari 1775
 Dagloner, landarbeider
 †Sint-Denijs-Westrem 18 januari 1851
 Dooppeter en doopmeter waren Carolus De Wulf en Isabella Kerckvoorde
 Hij overleed in zijn woning in de Sectie A om 7 u 's morgens. De aangifte gebeurde door zijn zoon Leander en schoolonderwijzer en gebuur Eduard Vercuryssen die beiden de akte ondertekenden.
 X
- 5 Angelina Demeyer °Sint-Denijs-Westrem 12 december 1774
 Spinster
 †Sint-Denijs-westrem 4 januari 1858
 Dooppeter en doopmeter waren Joannes Van Renterghem en Anna Maria Van der Eecken. Ze overleed in haar woning in de Kerkstraat. De aangifte gebeurde door haar zoon Leander en Valentin Jean De Stappens, zaakwaarnemer en gebuur die beiden de akte ondertekenden.
- 6 Constant Stuperaert °Eke derde ventose jaar x (1801)
 †Sint-Denijs-Westrem 25 december 1875
 X Nazareth 21 januari 1833
- 7 Josepha Devrieze °Eke 20 juni 1799
 †Sint-Denijs-Westrem 10 februari 1866
- 8 Gerardus De Wulf °Drongen 6 maart 1738
 †onbekend
 X
- 9 Maria Kerckvoordes °Drongen omstreeks 1746
 †onbekend
- 10 Egidius De Meyer
 X Baarle 16 maart 1765
 Getuigen bij het huwelijk waren Carolus Van de Walle en Lucia Cornelis. Voor Isabella was het haar tweede huwelijk. Ze was een eerste maal gehuwd met Jan Frans Cornelis die op 18 januari 1765 te Baarle overleed. Uit dit huwelijk had ze 4 kinderen: Marie Françoise, Joanne, Caroline en Joannes Francies. Beiden waren vermoedelijk afkomstig van Baarle. De parochieregisters van deze periode zijn echter onvolledig.
- 11 Isabella Campens
- 12 Philippe Stuperaert °Zevergem 7 januari 1768
 †Nazareth 15 oktober 1833
 X Zevergem 14 april 1795

Josephine Goethals (79 jaar) en Petrus De Wulf (83 jaar) bezig met het binden en pikken van de tarwe in 1945. Daaronder gans de familie en de buren verenigd op de akker. Vooraan Agnes De Wulf (dochter van Alfons) en haar nicht en naamgenote (dochter van Jozef). Rechts van hen Petrus De Wulf, achteraan Josephine Goethals, Irma De Maegt, Alfons De Wulf, Jozef De Wulf en Arthur Van Elslande.
(Verzameling André Bollaert)

- 13 Livine Thérèse Nicais °Zevergem 4 februari 1766
†Nazareth 1 november 1825
- 14 Francies De Vriese °Eke 10 februari 1758
†Sint-Denijs-Westrem 26 oktober 1827
- X
- 15 Marie-Jeanne Van Hieft °Nazareth 3 december 1763
†Eke 29 december 1813
- 16 Judocus De Wulf °Drongen 26 mei 1708
†Drongen 20 februari 1775
- X
- 17 Joanna Van Hiften °Drongen onbekend
†Drongen 1 maart 1779
- 18 Petrus Kerkvoorde
- 19 Judoca Gryp
- 22 Livinus Campe
- 23 Maria Coopman
- 24 Lieven Stuperaert °Zevergem 4 juni 1720
†Zevergem 8 augustus 1773
- X Zevergem 14 april 1795
- 25 Marie-Thérèse Lammens °onbekend
†onbekend vóór 1771
- 26 Jacobus Nicais °onbekend omstreeks 1721
†Zevergem 15 juni 1773
- X Zevergem 19 juni 1756
- 27 Marie Demeyer
- 28 Martinus De Vriese °Nazareth 6 december 1713
Dooppeter en doopmeter waren Joannes De Caluwe en Catharina Meersman.
†Eke 1796
- X Nazareth 3 mei 1747
- 29 Marie-Anne Wieme °onbekend
†onbekend vóór 1796
- Getuigen bij hun huwelijk waren: Joannes De Vriese en Joanna Wyme
- 30 Jean-Baptiste Van Hieft
- 31 Isabelle Meere °Nazareth 21 september 1712
Isabelle is de vrouwelijke helft van een tweeling. Haar tweelingbroer noemde Petrus.
- 32 Jan De Wulf °Drongen onbekend
†Drongen 10 oktober 1732

In de Staat van Goed opgemaakt na zijn overlijden staat dat hij in de Schuyterstraat woonde. Hij was toen gehuwd met Marie De Keukelaere, dochter van Lauwereyns.

X Drongen 28 juli 1705

33	Maria Speeckaert	°Drongen	26 augustus 1674
		†Drongen	22 oktober 1725

Zij was de dochter van Gillis en de weduwe van Arnout Cornelis bij wie ze een zoon had: Pieter. Op het moment van haar overlijden had ze 2 kinderen bij Jan De Wulf die nog in leven waren: Joos 18 jaar en Petronelle 9 jaar.

34 Jan Van Hyfte

35 Agnes Vershelde

36 Paulus Kerckvoorde

37 Isabelle Van Kerrebroeck

48	Franciscus Stuperaert	°onbekend	omstreeks 1675
		†Zevergem	1 november 1750

X

49 Catharina Schaeck

56 Petrus De Vriese

X Nazareth 29 mei 1709

57 Joanna Meersman

62 Zeger Meere

63 Judoca Derese

2 Josephine Goethals en haar voorouders

1	Josephine Goethals	°Sint-Martens-Latem Landbouwster	25 juni 1866
		†Sint-Martens-Lerne	24 december 1956
2	Jan Francies Goethals	°Hansbeke Landbouwer	21 december 1832
		†Sint-Martens-Latem	23 oktober 1903
		X Sint-Martens-Latem 7 juli 1862	
3	Paulina Bekaert	°Sint-Martens-Latem Landbouwster	17 september 1835
		†Bachte-Maria-Lerne	19 mei 1919
4	Judocus Goethals	°Hansbeke Landsman	25 januari 1799
		†Hansbeke	27 april 1847

X Hansbeke 16 mei 1829

5	Rosalia Vermeire	°Hansbeke Spinster †Hansbeke	21 mei 1803 4 december 1880
6	Francies Bekaert	°Baarle Tapper op de wijk Brakel †Sint-Martens-Latem	24 oktober 1805 5 november 1866
		X Sint-Martens-Latem 11 augustus 1831	
7.	Carolina Francisca Bytebier	°Sint-Martens-Latem Tapster †Sint-Martens-Latem	30 december 1806 18 december 1887
8	Jan Francies Goethals	°Bellem Landbouwer †Hansbeke	7 maart 1769 8 november 1803
		X Bellem 12 floreal jaar VI	
9	Joanna Theresia Standaert	°Hansbeke †Hansbeke	16 september 1771 2 maart 1837
10	Francies Vermeire	°Hansbeke Timmerman †Hansbeke	25 juli 1773 7 juni 1845
		X Hansbeke 28 april 1796	
11	Joanne Marie De Brauwere	°Ursel †Hansbeke	30 mei 1771 25 augustus 1839
12	Livinus Bekaert	°Bachte-Maria-Leerne Metser †Drongen	2 augustus 1772 6 december 1813
		X	
13	Francisca Hautekeete	°Drongen Spinster †Drongen	5 april 1779 31 oktober 1845
14	Jean-Bernard Bytebier	°Petegem (Deinze) Herbergier †Sint-Martens-Latem	20 juni 1769 27 september 1830
		X	
15	Catherine De Meyer	°Bachte †Sint-Martens-Latem	21 november 1773 17 september 1837
16	Judocus Goethals	°Bellem †Bellem	23 augustus 1713 30 januari 1801
		X Bellem 29 mei 1759	

- 17 Marie Petronelle Dobbelaere °Bellem 15 december 1732
†Hansbeke 18 oktober 1788
- 18 Geert Standaert °onbekend
Landbouwer, Burgemeester van Hansbeke
†Hansbeke 21 januari 1793
- X
- 19 Theresia Carolina De Pauw °Bellem onbekend
†Hansbeke 18 oktober 1782
- 20 Pieter Vermeire
- 21 Joanna Van Vynckt
- 22 Joseph De Brauwere
- 23 Joanne Marie Haerens
- 24 Gillis Bekaert
- X
- 25 Petronella Isabella Robeyt °Sint-Maria-Leerne 26 januari 1736
- 26 Petrus Martin Hautekeete °Poesele 11 maart 1737
Landbouwer herbergier te Baarlevelde
†Baarle 9 augustus 1825
- X Drongen 17 april 1765
- 27 Cecile Goethals °Baarle 9 augustus 1741
†Drongen 15 december 1804
- 28 Joseph Bytebier °onbekend +/- 1734
†Petegem (Deinze) 7 november 1780
- X
- 29 Joanna De Vriese °onbekend +/- 1731
†Petegem (Deinze) 5 augustus 1775
- 30 Petrus De Meyere °Bachte
X Deinze (O.L.Vrouw-kerk) 28 januari 1773
- 31 Petronella Judoca Van Oost °Deinze 26 juni 1749
- 32 Johannes Goethals °Sleidinge
X Bellem 4 juni 1712
- 33 Livina Goethals °onbekend omstreeks 1684
†Bellem 20 april 1752
- 34 Joannes Dobbelaere °onbekend omstreeks 1698
†Bellem 28 juni 1750
- X
- 35 Maria-Anna Hautekeete °onbekend omstreeks 1700
†Bellem 6 juni 1761

36	Pieter Standaert		
37	Marie De Rycke		
38	Carolus De Pauw	°(afkomstig van Bellem)	
39	Anne Marie Roets		
48	Arnold Bekaert		
49	Joanna Vermeiren		
50	Jozef Robeyt	°onbekend †Sint-Maria-Leerne	omstreeks 1705 8 april 1769
	X		
51	Anna Maria Coppens	°onbekend †Sint-Maria-Leerne	omstreeks 1715 4 januari 1775
52	Joannes Hautekeete	°Poesele †Poesele	4 januari 1686 2 mei 1741
	X na 1730		
53	Petronella Claes	°Drongen	17 februari 1692
54	Jean Goethals	°onbekend †Baarle	+/- 1690 10 april 1755
	X Baarle 5 november 1740		
55	Josijne De Vreese		
56	Joannes Bytebier		
60	Petrus De Meyer		
62	Fransiscus Van Hoost		
63	Catharina De Meestere		
64	Judocus Goethals “du Prez”		
74	Maarten De Rycke	†Hansbeke	26 februari 1756
75	Joanna Van Daele		
78	Joos Roets		
79	Janneken D’Hooghe		
100	Jozef Robeyt		
104	Petrus Hautekeete	°Poesele †Poesele	12 december 1660 30 oktober 1694
	X Lotenhulle 30 april 1683		
105	Maria Wittevrongel	°Lotenhulle †Poesele (overleden aan een besmettelijke ziekte, vermoedelijk de pest)	25 augustus 1661 22 november 1694
108	Gillis Goethals	†Baarle	8 oktober 1736
	X		

109	Livijne Dobbelaere	°onbekend †Baarle	+/- 1766 15 januari 1742
110	Joannes de Vreese		
111	Clara Soens		
148	Maarten De Rycke		
150	Jan Van Daele		
158	Geeraert D'Hooghe		
208	Philippus Hautekeete	°vermoedelijk Poesele Herbergier op Poesele dorp †Poesele	omstreeks 1627 26 oktober 1694
		X Poesele 11 februari 1647	
209	Elisabeth Vereecken	†Poesele	20 september 1693
416	Gheerolf Hautekeete	°onbekend †Poesele	omstreeks 1600 2 januari 1646
		X	
417	Anneken An	°onbekend †onbekend	omstreeks 1600

André BOLLAERT, Poesele